

PREMOGOVNIK
V E L E N J E

RUDAR

ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE IN POVEZANIH DRUŽB

Oktober 2007

9

številka

Izhaja od leta 1953

TEŠ dobil posojilo za blok 6

stran 4

Dvema odkopoma se bo pridružil G2/A

stran 6

Remont odkopne opreme za Mramor

stran 8

Kako dobro narediti še boljše

stran 12

TEŠ dobil posojilo za blok 6

stran 4

Remont odkopne opreme za Mramor

stran 8

Kako dobro narediti še boljše

stran 12

Maroko in Visoki Atlas

stran 32

VSEBINA

4 | TEŠ dobil posojilo za blok 6

5 | Sodelovanje z lokalno skupnostjo

6 | Dvema odkopoma se bo pridružil G2/A

8 | Remont odkopne opreme za Mramor

10 | Pomoč ob vodni ujmi

12 | Kako dobro narediti še boljše

16 | Srečanje ponudbe dela in povpraševanja po njem

18 | Dva hkrati lahko pojeta, ne pa govorita

20 | Kadite? Ne, hvala!

22 | Na obisku: Milena Ahtik

24 | Delati bo treba kvalitetno in konkurenčno

25 | RGP dela na Primorskem

26 | Grb občine Karlu Semetu

27 | Drugi abonma godbenikov

28 | Vse, kar počnemo

30 | Zdravje

32 | Maroko in Visoki Atlas

34 | Mnogo več kot le odbojka

36 | Športno društvo

KLIMA

Milena Ahtik ima zelo lepo in hkrati zelo težko delo. Posluša ljudi. In jim nato kot psihologinja svetuje, pomaga. Srečna je, ko zmore razrešiti osebno ali družinsko stisko, nesrečna, kadar ji to skupaj s prizadetim sodelavcem in strokovnjaki ne uspe.

Da pa lahko pomaga ljudem, jim mora prisluhniti. To je najtežji del njenega dela, ki pa Mileni ne predstavlja težave. Prepričana je, da je poslušanje ljudi dragocenost. In da se dandanes vse premalo poslušamo.

Da se premalo poslušamo in tudi pogovarjamo, je pokazala tudi letošnja raziskava organizacijske klime. Prav gotovo ga ni človeka, ki bi trdil, da se na vseh ravneh in v vseh življenjskih in delovnih situacijah premalo komunicira. Govorimo, beremo, slišimo, pišemo, se srečujemo, sestankujemo, odločamo, sporočamo.

Ali pa tudi poslušamo, slišimo?

Preverite vsak pri sebi, koliko ste pripravljeni vsak dan prisluhniti članom svoje družine, svojim sodelavcem, vodjem, podrejenim, nenazadnje samim sebi. Morda prikimate, da jih slišite in se veliko pogovarjate. A če obrnemo nalogo: preverite pri sebi, kolikokrat imate občutek, da niste slišani. Da vas ne slišijo otroci, partner, vodja, sodelavec, prijatelj.

Sporočanje besed, informacij še ne pomeni, da so nas poslušalci slišali, razumeli. Anketiranci v raziskavi organizacijske klime so med najpomembnejši vir informacij uvrstili vodje, kar je zelo dobro, žal pa so jih kot najhitrejši in najbolj razumljiv vir postavili šele na tretje mesto. Pa vendarle najbolj zaleže govorjena beseda, neposredni stik, ki omogoča tudi takojšnji odziv, feed back. Med pogovorom lahko vprašamo, komentiramo, pojasnimo, dopolnimo.

Osebna informacija je lahko najbolj celovita, neposredna, učinkovita. In z njo lahko tudi najbolj uspešno ustvarjamo dobro klimo v podjetju. Ta je pri nas dobra, veliko boljša od slovenskega povprečja in boljša od podjetij v industriji, s katerimi se primerjamo. A lahko smo še boljši, bolj zadovoljni, kvalitetni, uspešnejši – na svojem delovnem mestu, med sodelavci in kot podjetje v celoti.

Zato smo že začeli zbirati ideje za izboljšanje posameznih pokazateljev organizacijske klime, s katerimi še nismo povsem zadovoljni. Takoj ko boste imeli za dajanje predlogov v svojem delovnem okolju priložnost tudi vi, se vključite in predlagajte!

Diana Janežič

Časopis Premogovnika Velenje
in povezanih družb,
oktober 2007, številka 9

IZDAJATELJ

Premogovnik Velenje

UREDNIŠTVO

Glavna in odgovorna urednica:

Diana Janežič

Novinarka in lektorica:

Dragica Marinšek

Naslov: Uredništvo Rudarja,
Partizanska 78, 3320 Velenje,
tel. 03/899-63-96, fax. 03/5869-131
e-pošta: diana.janezic@rlv.si

UREDNIŠKI ODBOR

Božena Steiner, predsednica, Diana Janežič, glavna in odgovorna urednica, Dragica Marinšek, lektorica, Pavel Skornšek, Proizvodnja, Branko Mlinšek, svet delavcev, Tomo Lipnik, sindikat, Helena Šumah, HTZ IP

OBLIKOVANJE

Ivo Hans Avberšek,
StudioHTZ IP, d.o.o., Velenje
e-pošta: ivo.avbersek@rlv.si

TRŽENJE OGLASOV

Studio HTZ IP, d.o.o., Velenje
kontakt: David Koren, tel. 03/58-71-774, GSM 051-301-634,
e-pošta: david.koren@rlv.si;

TISK

Eurograf, d.o.o., Velenje

NAKLADA

4000 izvodov

Mesečnik Rudar prejemaajo zaposleni v Premogovniku Velenje in povezanih družbah brezplačno. DDV po stopnji 8,5%. Poštnina plačana pri pošti 3320.

NASLOVNICA

avtor: I.H. Avberšek

TEŠ DOBIL POSOJILO ZA BLOK 6

V okviru zasedanja Evropske investicijske banke (EIB) v Ljubljani je bilo v četrtek, 27. septembra, podpisanih tudi pet novih posojilnih pogodb za krepitev oskrbe z energijo in spodbujanje obnovljive energije in energetske učinkovitosti v Evropi.

EIB je med drugim odobrila 350 milijonov evrov posojila za izgradnjo novega 600 megavatnega bloka s parno turbino v TE Šoštanj. Uporabljena bo najnovejša tehnologija, s čimer

se bodo za 28 odstotkov zmanjšali izpusti CO₂ v ozračje. EIB se je za financiranje projekta odločila, ker je to najboljša kratkoročna rešitev za povečane potrebe Slovenije po električni energiji.

Ob tej novici, ki je izrednega pomena tudi za prihodnost Premogovnika Velenje, je **dr. Milan Medved** čestital kolegom v šoštanjski termoelektrarni, ob tem pa še dejal: »To je zgodovinski dogodek za slovensko in šaleško

energetiko. S tem so postavljeni trdni temelji novega bloka 6 v TE Šoštanj, ki bo deloval na velenjski lignit, ter je bolj jasna prihodnost energetike v Šaleški dolini.

Za Premogovnik Velenje ta dogodek pomeni možnost pridobivanja premoga do leta 2040, mi pa se bomo zavezali, da bo naš premog za potrebe elektro-energetske oskrbe Slovenije konkurenčen.«

PREMOGOVNIK JE STEBER SLOVENSKE ENERGETIKE

28. septembra sta Premogovnik Velenje obiskala direktor direktorata za energijo pri ministrstvu za gospodarstvo RS dr. Igor Šalamun in direktor HSE Damijan Koletnik.

Ogledala sta si jamska delovišča in varnostno informacijski sistem, direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved pa ju je seznanil z načrti družbe.

Kot sta povedala po ogledu jame, je način dela v premogovniku nanju naredil velik vtis, predvsem povezava tradicionalnega načina dela s sodobno elektroniko in vkomponiranje vseh sodobnih tehnoloških elementov v pridobivanje premoga.

Pri tem je Premogovnik eden najbolj modernih in tudi eden najbolj uspešnih v Evropi.

Damijan Koletnik: »Pridobivanje električne energije v HSE sestoji iz hidro in termo objektov in brez Premogovnika Velenje si termoelektrarnskega področja sploh ne bi znali predstavljati. Brez te uspešne mešanice proizvodnje energije pa tudi uspešne slovenske energetike ne.«

Delovanje VTIS-a je predstavil mag. Marjan Kolenc. Zgoraj levo dr. Igor Šalamun, dr. Milan Medved, Damijan Koletnik in Milan Plohl

Dr. Igor Šalamun: »V termo objektih v Sloveniji pridobimo znatno količino električne energije. Premogovnik Velenje je na začetku te

verige, poleg tega v njem pridobivajo premog, ki je domač energent. Vse to nam daje tudi varnost pri oskrbi Slovenije z električno energijo.« dj

SODELOVANJE PREMOGOVNIKA IN LOKALNE SKUPNOSTI

Sredi oktobra se je direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved sestel z županoma MO Velenje Srečkom Mehom ter županom Šoštanja Darkom Menihom in njegovimi sodelavci.

Pogovor je bil namenjen urejevanju medsebojnih odnosov in sodelovanju med Premogovnikom Velenje in lokalno skupnostjo obeh občin. Direktor Premogovnika je izrazil zadovoljstvo s pogovori, ker je tudi pri občinskih vodstvih naletel na razumevanje glede sedanjega položaja Premogovnika Velenje, ki je eden od segmentov v tržnem elektrogospodarstvu.

Glede sodelovanja z lokalno skupno-

stjo je Premogovnik Velenje ponudil pomoč tako pri iskanju pravih idej za razpolaganje s prostorom kot tudi pri izvedbi posameznih aktivnosti. Na ta način želi Premogovnik, kot je dejal dr. Medved, ustvarjati dvosmerno cesto za sodelovanje, na kateri se bo Premogovnik Velenje trudil razumeti želje in potrebe obeh lokalnih skupnosti, pri njih pa pričakuje razumevanje položaja Premogovnika in zmožnosti izvedbe posameznih aktivnosti.

Govorili so tudi o nekaterih konkretnih projektih. Z velenjskim županom se je direktor Premogovnika dogovoril glede lokacijskih detajlov za sončno elektrarno in je ta projekt sedaj

prostorsko usklajen.

Z vodstvom občine Šoštanj pa so predvsem razpravljali o razvojnih možnostih predelov zahodnega dela Šaleške doline, katerega razvoj je bil dolgo časa blokiran zaradi pridobivalnega področja Premogovnika.

Družbeno odgovornost in pripravljenost na sodelovanje z lokalno skupnostjo je pokazal Premogovnik Velenje tudi z razpisom dveh štipendij za perspektivne kadre v Šaleški dolini, s katerima želi spodbuditi razvojna razmišljanja tistih mladih, ki svoje prihodnosti ne vidijo izključno v Premogovniku.

Diana Janežič

REMONT NUKLEARKE

Od 6. oktobra do 7. novembra poteka remont JE Krško in podjetje ELES zagotavlja v tem času normalno oskrbo Slovenije z električno energijo. ELES je z notranjimi ukrepi poskrbel za čim večjo zanesljivost obratovanja našega elektroenergetskega sistema v tem času.

V septembru je HSE obvestil ELES, da v oktobru zaradi remonta nuklearke pričakuje možne težave pri zagotavljanju električne energije v višini od

50 do 100 megavatov.

ELES je analiziral normalno obratovalno stanje v času remonta naše največje proizvodne enote in ugotovil, da bo na podlagi podpisanih pogodb z vsemi sistemskimi operaterji tudi v oktobru dovolj uvoznih čezmejnih zmogljivosti, s katerimi bi lahko pokrili morebitni primanjkljaj električne energije.

Pri analizi drugega obratovalnega stanja je ELES ugotovil, da bi lahko v celo-

ti nadomestil le kratkotrajni izpad električne energije, če bi prišlo do izpada največjega bloka TEŠ, ne pa izpada energije v večjem obsegu. Skrajna situacija pa bi nastopila v primeru, če bi hkrati odpovedali dve enoti v TEŠ, in sicer blok 5 (305 megavatov) in blok 4 (248 megavatov). Čeprav se takšni izredni dogodki po doslej zbranih statističnih podatkih zelo redko zgodijo, je vseeno treba resno računati tudi na to možnost.

energetika.net

12. SKUPŠČINA

Po 31. avgustu, ko je bil za direktorja Premogovnika Velenje imenovan dr. Milan Medved, dosednji predsednik nadzornega sveta družbe, je ta organ vodila podpredsednica Vida Lorber, nadzorni svet pa ni imel člana večinskega lastnika. Novi član bo imenovan na 12. redni skupščini Premogovnika Velenje, d.d., ki bo v torek, 6. novembra, ob 13. uri.

VLADA SPREJELA ANEKS

Vlada RS je 17. oktobra na svoji redni seji na predlog Ministrstva za gospodarstvo sprejela Aneks št. 3 h Kolektivni pogodbi premogovništva Slovenije, ki se po sklenitvi in vpisu v evidenco kolektivnih pogodb objavi v Uradnem listu RS. Vlada je za podpis sprejetega aneksa pooblastila ministra za gospodarstvo mag. Andreja Vizjaka.

Kot je za Rudar pojasnil predsednik SPESS Jože Janežič, bomo z aneksom končno prenesli uskladivena dodatka iz leta 2004 in 2005 v osnovne plače.

Poleg tega sindikatu aneks daje osnovo, da se na podlagi dosežene produktivnosti v podjetju pogaja o dvigu plač.

DVEMA ODKOPOMA SE BO PRIDRUŽIL G2/A

V septembru je Premogovnik Velenje prodal 3.462 TJ toplotne energije, kar je v okviru planiranih količin. Od tega je bilo le 6 TJ porabljenih v TEŠ za pridobivanje toplotne energije. Na deponiji je bilo konec septembra 332.600 ton (3,703.900 GJ), kar je prav tako v načrtovanih okvirih. Kalorična vrednost premoga je bila 11.284 KJ/kg.

V oktobru je načrtovan odkop v višini 378.000 ton premoga, do konca leta pa je treba odkopati še približno milijon ton premoga oziroma okoli 19.000 ton na dan.

Kot je povedal tehnični direktor mag. Marjan Kolenc, smo letos glede na osnovni načrt po posebni pogodbi prodali še 350.000 ton premoga oziroma 3.500 TJ, kar bi lahko otežilo doseganje letnega plana odkopa.

»Vendar pa smo v prvi polovici leta

odkopali več premoga, kot je bilo načrtovano, in to nam bo nekoliko olajšalo zaključevanje leta. Bomo pa v delovnem koledarju vseeno obdržali vse načrtovane delovne sobote.

Do konca leta bosta normalno obratovala odkopa, ki delata že sedaj, to sta -110/B v južnem krilu jame Preloge in -35/C v jami Pesje. Zaradi povečanih zahtev po premogu pa bo dobrodošla proizvodnja na novem odkopu G2/A v jami Preloge, ki bo

začel z delom v začetku novembra,« je povedal tehnični direktor.

PONOVNO G PODROČJE

Odkop G2/A je prvi odkop na drugem nivoju G področja, ki leži severno od Šoštanjskega jezera, pod starim delom Gaberk. Odkopavanje na tem področju smo zastavili že sredi 70. let prejšnjega stoletja, a smo po težavah z vdori vode prenehali z njim in se ga

PREBOJ ZA NOV TRANSPORTNI TRAK

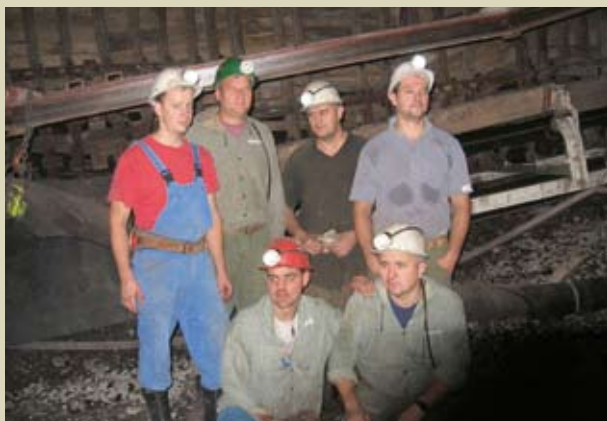
V začetku oktobra je pripravka številka 3 naredila preboj v južnem krilu jame Preloge, ki bo zagotovil nadomestni odvoz premoga z odkopov v tem delu jame, kjer gre z odkopavanjem vsaka etaža globlje.

Na trak 70N se bo navezal nov odvoz, kajti neposredno s traka 70N na 71N ni mogoče več navezovati odkopov v južnem krilu.

Pripravka številka 3 je že lani začela izdelovati objekte za navezavo na smerni odvoz.

Preboj je bil zahteven, saj prebija v traso sorazmerno blizu presipnega mesta s traku 70N na 71N, velikost objektov je vplivala na stabilnost drugih objektov, poleg tega je križišče veliko zaradi diagonalne postavitve preboja.

Na fotografijah, ki jih je posnel Boris Dobelšek, ekipa pripravke številke 3 in preboj.

ponovno lotili pred nekaj leti, ko smo nato z uporabo drugačnih metod kot v drugih delih jame na prvem nivoju brez posebnosti odkopali premog s štirimi odkopi.

Kot pravi tehnični direktor, je razlogov, da se tega področja nismo lotili prej, več. Predvsem premoga s tega področja še nismo potrebovali, saj je še delovala jama Škale, več odkopov je bilo v jami Pesje. G področje je predstavljalo večjo potencialno nevarnost, zato smo to področje več let odvodnjevali in tako z zniževanjem nivoja vode in tlakov zmanjševali nevarnost vdora vode.

Mag. Kolenc: »Če bi obveljal prvotni načrt zaključevanja delovanja Premogovnika Velenje do leta 2024, bi najverjetneje premog v severozahodnem delu ostal v jami. Zdaj pa je v

G področju predvidenih veliko odkopov in odkopavanje bo tukaj potekalo do leta 2040.

Odkopavanje v južnem krilu jame Preloge bo zaključeno okoli leta 2013 in nato bomo odkopavali le še v jami Pesje, v G področju jame Preloge in stebru med južnim krilom in G področjem. Pomembno je poudariti tudi to, da je v G področju zelo kvaliteten premog.«

Odkop G2/A bo torej napredoval pod že odkopan delom, kar ima dobre in slabe strani. Dobra je, da bo verjetno precej boljše plinsko stanje, slabe strani pa predstavljajo povečane nevarnosti vdora vode in zruškov. Te potencialne nevarnosti zaradi tankih izolacijskih plasti smo v projektih, seveda, predvideli in jih bomo pri odkopavanju upoštevali.

Po besedah mag. Kolenca ne moremo zanesljivo napovedati, kako hitro bodo napredovali odkopi, saj bodo razmere drugačne, kot so bile na prvem nivoju, poleg tega smo zaradi težjih odkopnih razmer na prvem nivoju uporabljali staro odkopno opremo.

»Pričakujemo, da bo zaradi drugačnih razmer in nove opreme dinamika odkopavanja na drugem nivoju bistveno hitrejša. Priprava montaže odkopa G2/A in montaža sta zelo zahtevni. Odkop bo zato montiran in bo začel z delom malo kasneje, kot smo načrtovali – ne konec oktobra, ampak v začetku novembra, kajti težave smo imeli že pri pripravi montažne komore, ki leži blizu midslojnih vložkov, v nestabilnem okolju.«

Diana Janežič

ANALIZA PROCESOV JE DOBRODOŠLA

Pri projektu celovite optimizacije procesov smo po kolektivnem dopustu nadaljevali analizo procesov. Do 8. novembra morajo koordinatorji procesov pripraviti izbor ukrepov, ki bodo povzeli vse do sedaj predlaganih ukrepov, torej po službah, pod črto in iz analiz procesov.

Med dosedanjim zbiranjem predlogov ukrepov se jih je nabralo veliko, prek 1.000, in mnogi med njimi se pojavljajo večkrat. Koordinatorji bodo pripravili zbirke posameznih ukrepov po vsebinskih sklopih in po področjih ter jih pre-

dlagali pravemu procesu. Zbir ukrepov prikaže problem, kje so nanj opozorili, kako težavo rešiti in na katero področje se rešitev nanaša.

Pri posameznem procesu naj bi prepoznali med pet in deset najpomembnejših ukrepov, katerih izvajanje bo nato moč učinkovito zasledovati.

Vodja projekta COP **mag. Marjan Kolenc** meni, da projekt vseskozi kaže pozitivne učinke: »Ocenjujem, da bomo iz projekta celovite optimizacije procesov potegnili precej koristnih stvari oziroma smo jih že.

Analizirali smo procese v podjetju tako v strokovnih službah kot v proizvodnji, preučili posamezna delovna opravila in zastavili veliko ukrepov. Precej stvari smo spreminjali sproti, brez dokumentacije. Ker je bilo vključenih veliko sodelavcev, so mnogi dali ideje, kako spremeniti delovne operacije, postopke ali procese, mnoge manjše spremembe so tudi že uvedli. Velika vrednost je tudi v tem, da so se sodelavci pogovarjali o težavah, ki jih mučijo pri vsakdanjem delu.«

Diana Janežič

PROIZVODNJA JANUAR - SEPTEMBER 2007

odkop	načrtovano	doseženo	+/-	%	ton na dan
Proizvodnja	2.646.411	2.812.646	166.235	106,28	16.545
Priprave	83.491	107.369	23.878	128,60	632
Skupaj PV	2.729.902	2.920.015	190.113	106,96	17.177

PROIZVODNJA SEPTEMBER 2007

odkop	načrtovano	doseženo	+/-	%	ton na dan
-35/C	178.500	201.382	22.882	112,82	9.590
- 110/B	164.850	145.263	-19.587	88,12	6.917
Proizvodnja	343.350	346.645	3.295	100,96	16.507
Priprave	13.650	11.645	-2.005	85,31	555
Skupaj PV	357.000	358.290	1.290	100,36	17.061

Dr. Rešad Husagić, dr. Abduselam Adilović in Bojan Jezernik (od leve) pred eno od sekcij.

REMONT ODKOPNE OPREME ZA MRAMOR

V maju sta direktorja Premogovnika Velenje in HTZ s predstavniki Rudnikov Kreka, BiH, podpisala pogodbo za revitalizacijo dela stare odkopne opreme v jami Mramor, nadgradnjo dela stare opreme z novo opremo, zagotavljanje rezervnih delov, izobraževanje delavcev ter uvedbo nove tehnologije v jamo.

Vrednost projekta, ki bo trajal približno dve leti, je 3,55 milijona evrov, slovenski podjetji pa sta bili izbrani na mednarodnem razpisu. Kot je povedal tehnični direktor mag. Marjan Kolenc, so vse potrebne pogodbe za začetek poslov podpisane, prav tako je bila podpisana garancija za izvedbo posla, ki je pogojevala zanesljivost plačila.

V Premogovniku Velenje smo v septembru začeli naročati novo opremo, ki bo dopolnila staro, in remontirati

staro opremo iz Kreke. Za premogovnik Mramor je treba pripraviti odkopno opremo za celoten odkop dolžine 60 m. Za to bo treba remontirati 38 kompletov sekcij starega hidravličnega podporja, remontirati in predelati odkopni transporter, remontirati pridobivalni stroj, izdelati nov smerni transporter, remontirati visokotlačne črpalke Hauhinco z rezervoarjem in remontirati 4 komplete hidravličnega podporja ESO-LL-PSV.

Za izvedbo naštetih del in pripravo

tehnične dokumentacije kot tehnološke osnove za rudarski projekt, ki ga bodo z našo pomočjo naredili v Kreki, so bile ustanovljene delovne skupine strokovnjakov.

Delovno skupino za hidravlično podporje vodi Dragan Čivić, v njej pa so še Franjo Mazaj, Miran Skledar, Vlado Sredenšek in Zoran Kos. Delovno skupino za transporterje vodi Janko Avberšek, sodelujeta pa še Bogomir Trebičnik in Marko Hamer. Delovno skupino za popravilo pridobivalnega

stroja vodi Danilo Rednjak, za popravilo črpalk pa Roman Oblak.

Vse remonte opreme opravljajo v remontni delavnici HTZ v sodelovanju s podjetjem Sipoteh (na fotografijah desno spodaj). Najprej sta bili remontirani dve sekciji in poslani na testiranje k DBT v Nemčijo. Testi so bili pozitivni in zato bodo ostalih 36 sekcij remontirali po enakem protokolu.

Kot je še povedal tehnični direktor, sta dve skupini strokovnjakov iz Bosne že opravili izobraževanje pri nas, in sicer ena skupina rudarjev pri napredovanju odkopa G1/D, druga skupina je bila vključena v demontažo tega odkopa, sedaj pa je tukaj tretja skupina, ki sodeluje pri montaži odkopa G2/A.

PREMOGOVNIK VELENJE ZELO CENIMO

18. oktobra sta si potek del v HTZ in Sipotehu ogledala generalni direktor Rudnikov Kreka dr. Rešad Husagić ter izredni profesor na Rudarsko-geološki fakulteti v Tuzli in predsednik nadzornega odbora Rudnikov Kreka dr. Abduselam Adilović.

Oba sta poudarila, da imajo v Rudnikih Kreka zelo veliko zaupanje v Premogovnik Velenje in HTZ, zato so se tudi odločili za sodelovanje z njima. »Vaše znanje in izkušnje so na visokem, svetovnem nivoju in nekaj teh izkušenj želimo uporabiti tudi v Rudnikih Kreka. Upam, da bo v aprilu 2008 naš odkop pripravljen za mehanizirano odkopavanje premoga,« je med drugim dejal direktor Husagić.

Da je posel s Premogovnikom Velenje in HTZ eden ključnih za razvoj podzemnega pridobivanja premoga v BiH, je ocenil tudi prof. dr. Adilović. »Vaši sodelavci so zelo kooperativni in visoko strokovni, delavnice so sodobno opremljene. O vsem, kar sem si tokrat ogledal, imam zelo pozitivno mnenje in je še potrdilo moje prepričanje o pravi izbiri partnerja.

Če nam bodo finančne možnosti omogočale, bomo še kakšen odkop v Rudniku Kreka mehanizirali, to pa bo pomenilo ustvarjanje novih delovnih mest, ki jih bo mehanizirano odkopavanje premoga zahtevalo.«

Diana Janežič

RUDARSTVO V BIH

Rudniki Kreka zaposlujejo 4.100 delavcev in je največji premogovnik v Bosni in Hercegovini. V njem pridobivajo lignit, kalorične vrednosti okoli 10.000 GJ/t in z malo vsebnostjo žvepla. 85 odstotkov premoga porabijo v sosednji termoelektrani Tuzla. Letos naj bi pridobili okoli 2,2 milijona ton premoga, pred vojno pa je bila letna proizvodnja med 5 in 6 milijonov ton, a ob tem so imeli tudi 11.500 zaposlenih.

Pridobivanje premoga je sedaj ročno in omenjeni odkop v jami Mramor bo prvi mehanizirani odkop. S tem se bo povečala produktivnost pa tudi izboljšale delovne razmere v jami in varnost pri delu.

Zanimanje mladih za študij na Rudarsko-geološki fakulteti v Tuzli je veliko večje, kot je bilo pred vojno. V zadnjih šestih letih želi pri njih študirati dvakrat več študentov, kot pa je razpisanih mest. Letos so v prvi letnik vpisali 75 študentov rudarstva, 60 študentov geologije, 65 za smer pridobivanje mineralnih surovin z vrtnjem (nafta, zemeljski plin, voda) in 75 na novi smeri varnost.

Za te študije se odločajo mladi z dokončano srednjo šolo različnih smeri – rudarske, strojne, pa tudi iz gimnazij. To dokazuje, da vidijo svojo prihodnost v podjetjih, ki pridobivajo mineralne surovine. Po besedah prof. dr. Adilovića jim bo možnosti za zaposlitev močno odprl novi zakon o rudarstvu, ki bo letos sprejet, in bo zahteval od vsakega podjetja za pridobivanje mineralnih surovin zaposlitev inženirja rudarske ali geološke smeri.

Sinanovičevi v Lipju so plaz, ki je zgrmel mimo brunarice, hitro zaščitili pred novimi padavinami.

POMOČ OB VODNI UJMI

V Premogovniku Velenje smo se ob septembrski vodni ujmi, ki je najbolj prizadela Gorenjsko, a tudi MO Velenje in Savinjsko dolino in s tem tudi nekatere naše sodelavce, takoj vključili v pomoč prizadetim.

Direktor dr. Milan Medved je takoj naslednji dan ponudil pomoč županoma MO Velenje in Šoštanja. Dogovorili so se, da bo Premogovnik Velenje priskočil na pomoč, kjer bo potrebna.

Sindikat je devetim svojim članom, ki so jih prizadele poplave, namenil finančno pomoč, upravi Premogovnika Velenje pa predlagal še izplačilo solidarnostne pomoči na osnovi 132. člena Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije, ki jo je uprava tudi odobrila.

Sodelavcem, ki so kakorkoli sodelovali pri odpravi posledic vodne ujme, bodisi kot prizadeti, gasilci, člani štabov civilne zaščite ali člani rezervnega sestava Slovenske vojske, smo

omogočili odsotnost od dela in jim priznali zamudne dneve.

ANALIZE PLAZOVITEGA TERENA

Premogovnik pa je nudil tudi strokovno pomoč, in sicer so si že drugi dan po vodni ujmi strokovnjaki naših Tehničnih služb ogledali najbolj ogroženih terene zaradi plazov.

Za pomoč je, kot je povedal vodja Tehničnih služb Marijan Lenart, zaprosila MO Velenje oziroma Štab civilne zaščite, na teren pa se je takoj odpravil Igor Veber, univ. dipl. geolog, ki ima izkušnje z ogledi in analizami plazovitega terena v naši okolici in je pripravil že več geoloških mnenj.

Igor Veber je poročilu o tokratnem

terenskem delu na plazovih dal najprej nekaj zgodovinskega ozadja: »S podobnim delom smo se v Tehničnih službah srečali že ob novembrskih poplavah leta 1990, ko je bil v naši okolici najbolj prizadet Florjanski greben. Takrat sva z, žal, pokojnim kolegom Francem Kočarjem poskusila zadovoljiti potrebe občine Velenje za geološko mnenje o plazovih.

Opravila sva ogled terena in pripravila poročila za vse ogledane plazove. Dejstvo je, da občina ni razpolagala s podatki o stopnji nevarnosti posameznega plaz, temveč je navadno dobila le prijavo, ko se je nekje plaz že sprožil.

Ta poročila lahko služijo ovrednotenju plazov in njihovi razvrstitvi v ka-

Plaz pri Berločnikovih v Ložnici je ogrožal tudi stanovanjsko hišo.

tegorije, kar kasneje lahko prispeva k odločitvi, na kakšen način, kje in kako hitro ukrepati. Veliko prijavljenih plazov je namreč travniških, ki ne ogrožajo objektov in se sčasoma zarastejo.

Problematični pa so plazovi, ki ogrožajo objekte, in takšne je treba čim prej sanirati.«

NEGOTOVO NAPOVEDOVANJE

Vodne ujme v letih 1990, 1998 in letos so pokazale, da je velenjska občina precej ogrožena z vidika plazov, kot velja tudi nasploh za celo Slovenijo. To je vidno na karti ogroženosti terena v Sloveniji.

»Te karte so novejšega datuma,« pojasnjuje Veber, »in na podlagi več dejavnikov ovrednotijo ogroženost posameznega območja. Kljub temu se, seveda, plaz na nekem, četudi bolj ogroženem območju, zanesljivo ne da napovedati, saj na njegovo sprožitve vpliva več dejavnikov.

Prav gotovo je eden od dejavnikov, ki plaz lahko sproži, močno deževje. V nadaljevanju k plazju prispevajo geo-

loška sestava tal in človekovi posegi v prostor.«

Veber je povedal tudi zanimivo ugotovitev, ki se je potrdila prav ob letošnjih poplavih. O vzrokih za, na primer, plaz in načinih sanacije vedo vsi povedati veliko, a bolj ko je nekdo strokovnjak za to področje, bolj preudarno podaja svoje mnenje in napovedi, saj rešitve navadno niso enostavne in zahtevajo veliko podatkov. Te lahko pridobijo z raziskavami terena in obdelajo v študijah in projektih. Kot dober primer je omenil plaz pod Mangartom v Soški dolini, ki so ga pod vodstvom strokovnjakov sanirali več let.

BESEDA STROKE

Ob septembrski sprožitvi več plazov v MO Velenje si je Igor Veber ogledal šest plazov, ki so bili najbolj kritični.

To so bili plazovi družin Berločnik, Ušen, Štefanič, Pačnik, Sinanović in Glušič. Sanacija se je že drugi dan po vodni ujmi pričela na plazovih pri Berločnikovih in Štefaničevih.

Na plazju Ušenovih so za raziskavo stabilnosti terena uporabili tudi premogovnikovo napravo penetrometer,

PENI 30, s katerim ugotavljajo trdnostne karakteristike terena, tudi do globine 10 metrov. Ugotovili so nestabilnost terena in predlagali ukrepe.

Poročilo o geološkem pregledu terena omenjenih plazov je Premogovnik Velenje poslal naročniku, MO Velenje.

Veber: »Ocenjujem, da je bila naša prisotnost kmalu po dogodku na terenu koristna, predvsem je ljudem, ki so bili prizadeti, veliko pomenila beseda strokovnjaka in so naša prva navodila tudi upoštevali.

Pohvaliti moram tudi nekatere prizadete, da so znali v prvem trenutku tudi sami zelo dobro reagirati: odvajali so vodo in pokrili teren pred ponovnim dežjem.«

Diana Janežič, foto Igor Veber

Zahvala

Sindikatu Premogovnika Velenje se zahvaljujem za denarno pomoč pri sanaciji posledic poplave.

Martin Potočnik

KAKO DOBRO NAREEDITI ŠE BOLJŠE

Premogovnik Velenje se je letos petič odločil izmeriti organizacijsko klimo. V standardni vzorec za primerjavo s prejšnjimi leti smo zajeli 150 zaposlenih iz celega podjetja, klimo pa smo posebej merili še med 743 zaposlenimi v strokovnih službah, obratih in med nadzorniki.

Organizacijska klima je dojemanje vseh tistih vidikov delovnega okolja, ki so zaposlenim pomembni. Z raziskavo merimo odnos do kakovosti, inovativnosti, motivacijo in zavzetost, pripadnost organizaciji, notranje odnose, strokovno usposobljenost in učenje, poznavanje poslanstva, vizije in ciljev organizacije, organiziranost, notranje komuniciranje in informiranje, nagrajevanje, razvoj kadrov.

Z raziskavo merimo tudi zadovoljstvo z delom, delovnim časom, delovnimi razmerami, zaposlitvijo, s sodelavci, z vodstvom podjetja, neposredno nad-

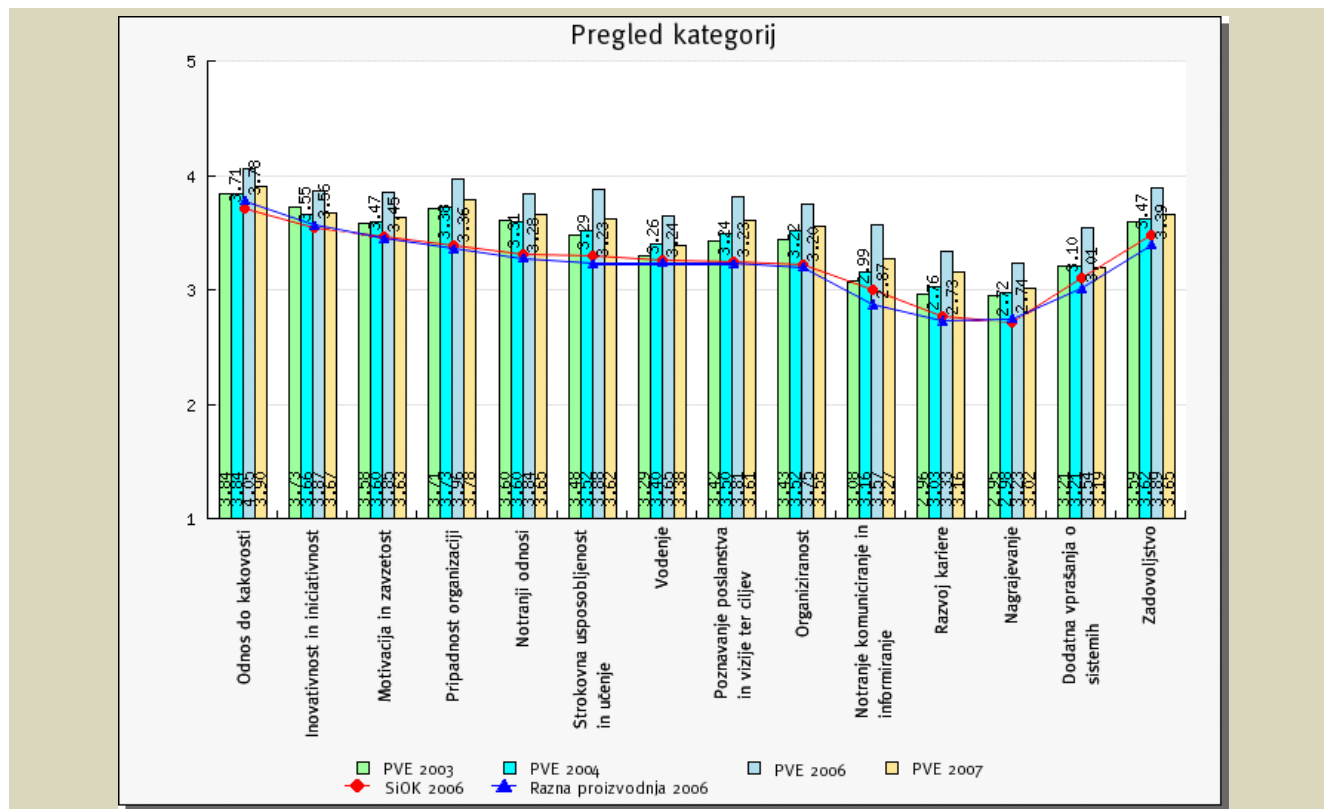
rejenimi, možnostmi za napredovanje in s plačo. Anketiranci ocenjujejo kategorije na vrednostni lestvici od najnižje do najvišje, od 1 do 5.

Pri nas standardiziranim vprašanjem dodajamo še nekatera kvalitativna vprašanja, ki so pomembna za naše okolje.

Letos so se nanašala na vire informacij o poslovanju podjetja, doseganje ciljev leta varčevanja, spremembo organizacije delovnih procesov, zadovoljstvo z učinki projekta celovite prenovе procesov in sodelovanje zaposlenih pri njem.

Udeleženci raziskave so bili tudi povabljeni, da predlagajo svojo idejo za boljše poslovanje podjetja in da vodstvu zastavijo vprašanje.

Merjenje organizacijske klime poteka v 150 podjetjih v Sloveniji, zato so rezultati za vsako podjetje poleg ugotovitve »lastne« klime pomembni tudi z vidika primerjave na nivoju države in znotraj posamezne branže podjetij. Premogovnik Velenje se primerja s skupino industrijskih podjetij. Večletno sodelovanje v raziskavi omogoča primerljivost rezultatov in ugotavljanje trendov.

KAKOVOST, PRIPADNOST, STALNOST ZAPOSLOTITVE

Kot je v navadi v našem podjetju, rezultate merjenja organizacijske klime podrobno obravnavajo vodstvo podjetja, sindikat in svet delavcev. To so opravili v soboto, 6. oktobra, predstavitev rezultatov pa so združili še z delavnico »ključni principi in dobre prakse organizacijske klime«, ki jo je vodil Robert Kržišnik iz podjetja Humus.

Rezultate klime je predstavila vodja projektov razvoja kadrov Katja Rak, ki je bila vodja projekta merjenja organizacijske klime.

Poudarila je, da prvi pogled na letošnje rezultate pokaže padec ocen pri vseh kategorijah v primerjavi z letom 2006, a v isti sapi dodala, da so bili rezultati merjenja klime v letu 2006 zelo visoki, letošnji pa so še vedno nad povprečjem Slovenije in panoge. V petih letih merjenja klime smo do sedaj najboljše rezultate izmerili v letih 2001 in 2006, najnižje povprečne rezultate pa smo dosegli v letu 2004 in nato zastavili vrsto ukrepov za izboljšanje klime.

Letošnji so pri vseh kategorijah, razen pri zadovoljstvu z neposredno nadre-

Merjenje organizacijske klime med nadzorniki.

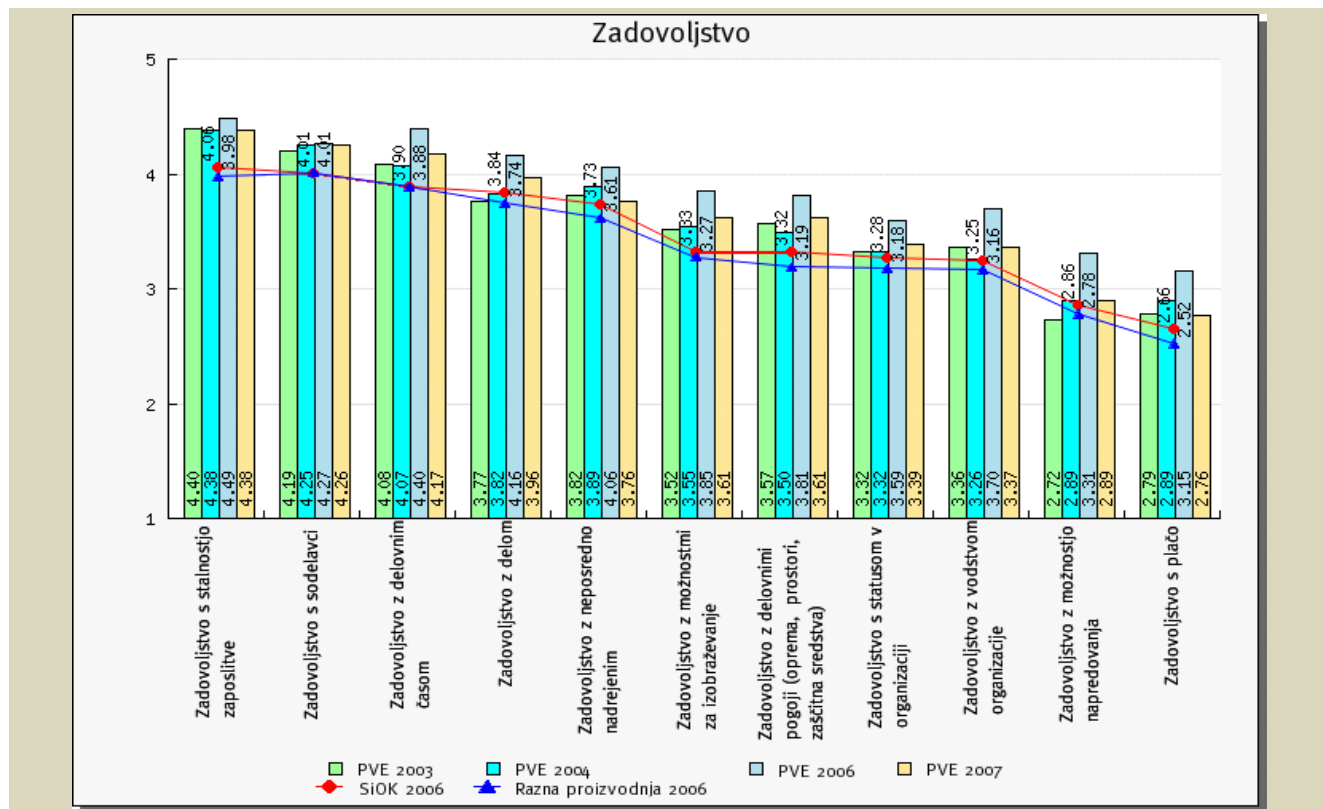
jenim in s plačo, višji kot pred tremi leti.

Tri najvišje ocenjene kategorije letošnjega merjenja so »odnos do kakovosti« (3,9), »pripadnost organizaciji« (3,78) ter »inovativnost in iniciativnost« (3,76). Tri najnižje ocenjene pa so »razvoj kariere« (3,16), »nagrajevanje« (3,02) in »vprašanja o sistemih« (3,19). Najmanjši padec v primerjavi z letom prej so doživele kategorije »nagrajevanje«, »primerjalna vprašanja« in »odnos do kakovosti«, najve-

čje pa »vprašanja o sistemih«, »notranje komuniciranje in informiranje« ter »vodenje«.

Pri posebni apriorni kategoriji »zadovoljstvo« so bili zaposleni najbolj zadovoljni s »stalnostjo zaposlitve« (4,38), z »zadovoljstvom s sodelavci« (4,26) ter »delovnimi razmerami« (4,17). Najmanjše zadovoljstvo so izrazili pri »zadovoljstvu s plačo« (2,76) in z »možnostmi za napredovanje« (2,89).

Posebna apriorna kategorija »pri-

merjalna vprašanja» kaže, da spada Premogovnik Velenje v primerjavi z drugimi slovenskimi družbami med bolj uspešne (4,01). Najnižje pa so anketiranci ocenili trditev, da je posloводство učinkovito (3,44).

Pri dodatnih vprašanjih o sistemih je bila najbolje ocenjena trditev, da se nadrejeni drži stvari, ki se jih dogovorita (3,75). Najslabše so anketirani zaposleni ocenili trditev, da vodje razložijo, zakaj so zaposleni dobili stimulacijo in zakaj ne (2,61).

AKCIJSKI NAČRTI

Naš končni cilj nobeno leto ni zgolj merjenje organizacijske klime in zadovoljstva zaposlenih, ampak izboljševanje obojega s sprejemanjem različnih ukrepov. Da bi bilo doseganje tega cilja čim bolj učinkovito in da bi čim bolj usmerjeno ukrepali, smo tudi letos klimo posebej izmerili med tremi skupinami zaposlenih: v obratih, strokovnih službah in med nadzorniki.

Ocene so zanimive. V strokovnih službah so najvišje ocenili kategorije »inovativnost in iniciativnost«, »motivacija in zavzetost«, »strokovna usposobljenost«, »učenje«, »organiziranost«, »notranji odnosi«, »notranje komuniciranje in informiranje«, »razvoj kariere«, »nagrajevanje« in dodatna vprašanja o sistemih. Nadzorniki

Ukrepanja v skladu z rezultati tako splošnega dela merjenja klime kot po skupinah zaposlenih smo se lotili takoj po predstavitvi rezultatov.

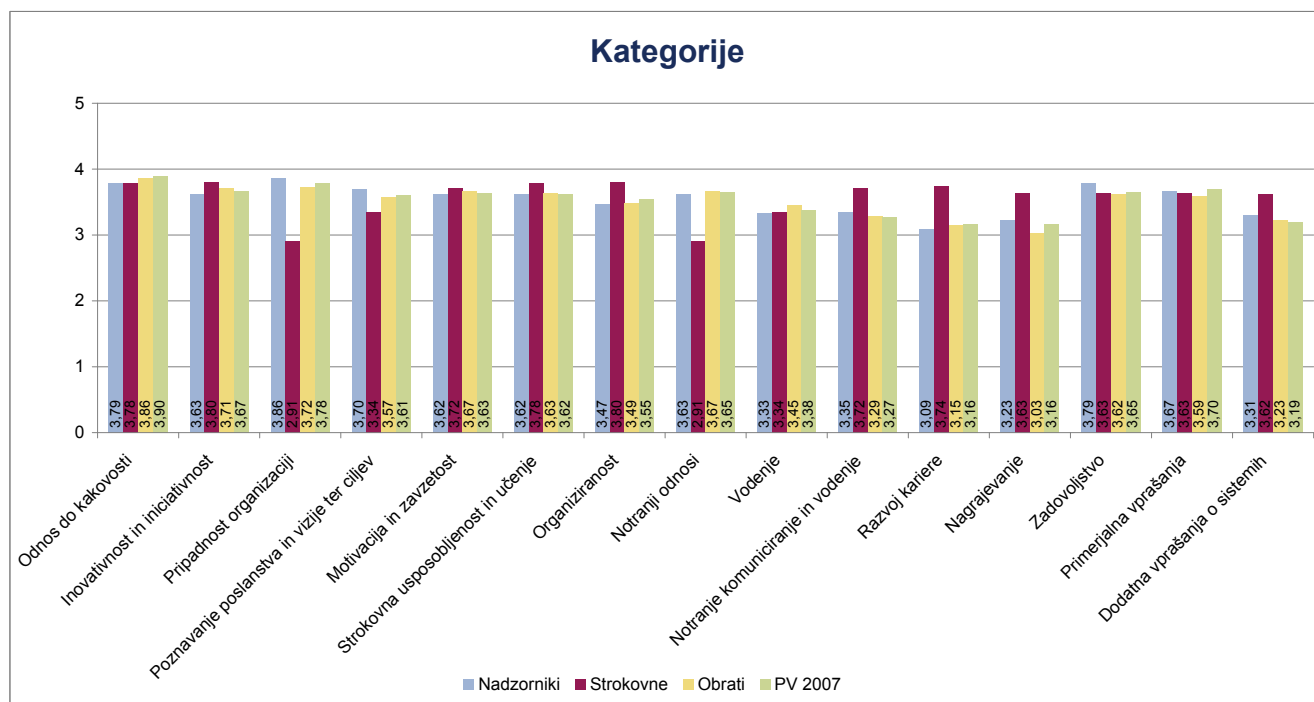
in zaposleni v obratih pa so najvišje ocene dali primerjalnim vprašanjem, »zadovoljstvu«, »vodenju«, »poznavanju poslanstva, vizije in ciljev«, »pripadnosti organizaciji« ter »odnosu do kakovosti«.

Nadzorniki so največ dejavnikom zadovoljstva dali višje ocene, sodelavci v obratih so zadovoljni s sodelavci, z delovnim časom in neposredno nadrejenimi, najnižje pa so ocenili možnosti za napredovanje, status v organizaciji, vodstvo organizacije,

delovne razmere, možnosti za napredovanje in plačo.

Sodelavci v strokovnih službah so zadovoljni le s statusom v organizaciji in z možnostmi za napredovanje, manj zadovoljni pa s sodelavci, stalnostjo zaposlitve, z delom, delovnim časom in neposredno nadrejenim.

Ukrepanja v skladu z rezultati tako splošnega dela merjenja klime kot po skupinah zaposlenih smo se lotili takoj po predstavitvi rezultatov. Robert Kržišnik je v kratkem predava-

nju izpostavil najbolj kritične točke, nato pa vse udeležence predstavitev razvrstil v šest delovnih skupin, ki so predlagale ukrepe na področju notranjega komuniciranja, nagrajevanja, razvoja kariere in vodenja.

Predlogi skupin so bili predstavljeni vodstvu podjetja, bodo pa še podrobneje razdelani kot akcijski načrti in postopno vpeljani v prakso.

KAJ MENITE VI

Anketiranci vseh treh skupin zaposlenih so v dodatnih anketah odgovarjali na vprašanja o aktualnem dogajanju v podjetju. Med viri informiranja o poslovanju podjetja so se vodje uvrstili na prvo mesto kot najpomembnejši vir, kar je zelo dobro, žal pa so kot najhitrejši in najbolj razumljiv vir šele na tretjem mestu. Za najbolj razumljiv vir so anketiranci navedli Rudar, za najhitrejšega pa sodelavce.

Da smo lani z letom varčevanja delno dosegli zastavljene cilje, je menilo 66 odstotkov nadzornikov, 38 odstotkov sodelavcev v strokovnih službah in 36 odstotkov sodelavcev v obratih.

Z drugačno organizacijo delovnih procesov v posameznih delih soglašajo 66 odstotkov sodelavcev v obratih, 79 odstotkov sodelavcev v strokovnih službah in 75 odstotkov nadzornikov, več kot po 10 odstotkov v vseh skupinah pa je za spremembe v celotnem

Predlogi skupin so bili predstavljeni vodstvu podjetja, bodo pa še podrobneje razdelani kot akcijski načrti in postopno vpeljani v prakso.

podjetju. Na drugi strani si 13 odstotkov sodelavcev v obratih, 6 odstotkov sodelavcev v strokovnih službah in 15 odstotkov nadzornikov ne želi organizacijskih sprememb.

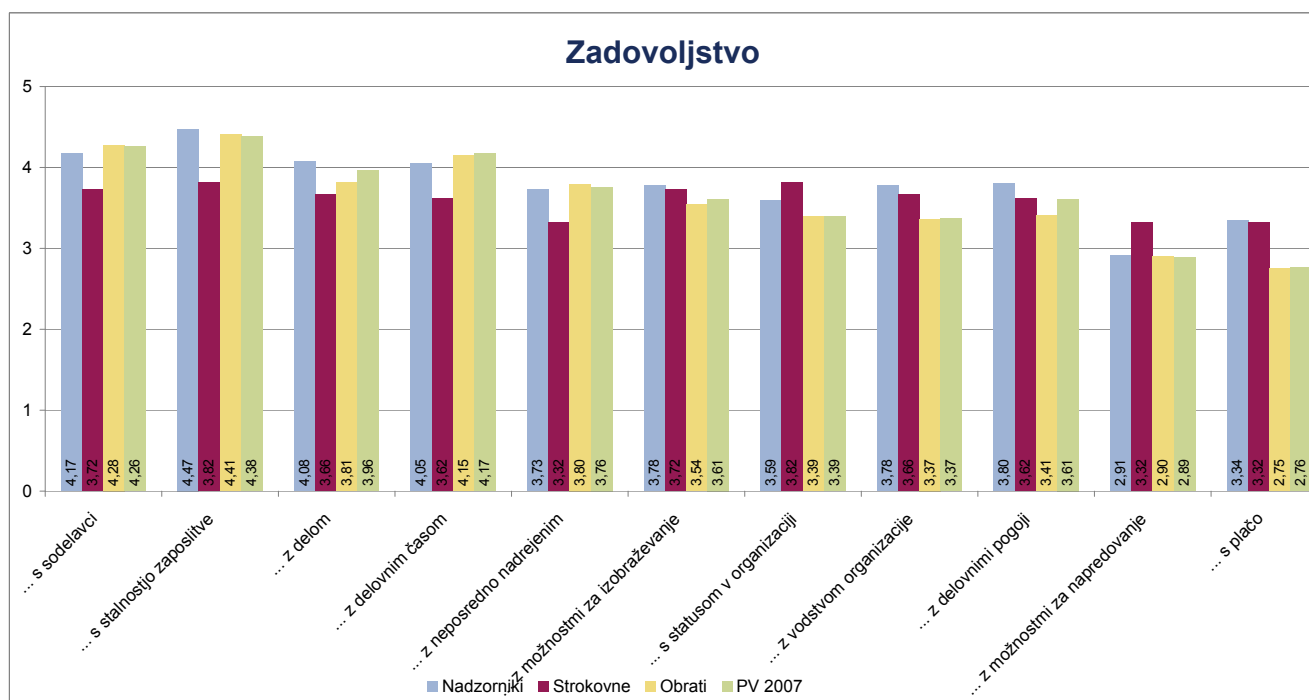
V delne učinke projekta celovite optimizacije procesov verjame skoraj 60 odstotkov nadzornikov, 35 odstotkov sodelavcev v strokovnih službah in 46 odstotkov sodelavcev v obratih. Slednji so tudi v največji meri (277) zadovoljni, da so lahko pri tem projektu sodelovali tudi zaposleni, ne le vodje

in svetovalci, v strokovnih službah je najširšemu sodelovanju pritrdilo 66 sodelavcev ter 78 nadzornikov.

Anketiranci so lahko dali tudi predlog za boljše poslovanje Premogovnika, in teh se je največ nanašalo na odnos do dela, organizacijo dela in plače, s teh področij pa so zastavili tudi največ vprašanj za vodstvo.

Ta smo strnili in odgovore nanje boste lahko prebrali v novembrski številki Rudarja.

Diana Janežič

SREČANJE PONUDBE DELA IN POVPRASHEVANJA PO NJEM

Zavod za zaposlovanje Slovenije, območna enota Velenje je 18. oktobra v Rdeči dvorani pripravil zaposlitveni sejem kot eno od oblik srečevanja med delodajalci in brezposelnimi. Na njem sta se predstavila tudi Premogovnik Velenje in HTZ IP.

30 strojnic s propagandnim materialom, predstavitvenimi filmi in praktičnim prikazom posameznih delovnih opravil je bilo namenjeno brezposelnim osebam, dijakom, študentom pa tudi zaposlenim, ki iščejo nove priložnosti.

Po besedah vodje projektov izobraževanja v Razvoju kadrov Premogovnika Velenje Majde Lampret se je pri stojnicah Premogovnika in HTZ ustavilo precej oseb, ki so jih zanimala zaposlitvene možnosti v teh dveh podjetjih, vendar pa sedaj Premogovnik zaposluje le svoje štipendiste, medtem ko je HTZ že začel zaposlovati tudi invalide s trga dela.

Premogovnik bo v skladu s strateškim ciljem do leta 2015 zmanjšal število zaposlenih na 1.400, a name-rava kljub temu odpreti 500 novih delovnih mest v programih izven premogovniške dejavnosti. Zato je zagotovo zanimiv za bodoče iskalce zaposlitve.

OKROGLA MIZA

V sklopu zaposlitvenega sejma je bila organizirana tudi okrogla miza o ponudbi in povpraševanju po posameznih poklicih. Vodil jo je predstavnik ZZZ Velenje Srdan Arzenšek, na njej pa so sodelovali direktor Območne gospodarske zbornice Velenje Franci Kotnik, direktorica Obrtne zbornice Velenje Sonja Jamnikar, ravnatelj Poklicne in tehnične elektro in računalniške šole mag. Tone Gams in direktorica področja Kadri in izobraževanje v Gorenju Irena Vodopivec.

Nanizali so veliko zanimivih podatkov. V Območni enoti ZZZ Velenje je 8,4 odstotna stopnja brezposelnosti, najvišja je v Mozirju in najnižja v Dravogradu, zaznati pa je trend manjšanja števila brezposlenih, ki jih je bilo v oktobru manj kot 5.000. Največ brezposelnih je med ženskami (55 odstotkov), starimi nad 50 let (28 odstotkov), starimi do 28 let (18 odstotkov) in iskalcev prve zaposlitve

(16,5 odstotka).

Na trgu je dela dovolj, je poudaril **Srdan Arzenšek**, delodajalci iščejo nove kadre, brezposelni iščejo zaposlitev, da oboji niso zadovoljni, pa je več razlogov, med drugim ta, da ponudba delovnih mest in razpoložljivi kadri niso usklajeni.

Delodajalci v pretežni meri iščejo kadre z dokončano 4 stopnjo izobrazbe lesne, kovinske, elektro in strojne stroke, in pri tem je potreb izrazito več, kot je iskalcev. Na drugi strani sta pri nekaterih poklicih in stopnjah izobrazbe ponudba in povpraševanje usklajena, vendar so osebe težje zaposljive - so brez izkušenj, invalidi. Pojavlja pa se že tudi tako imenovani »creaming«, ko delodajalec od bodočega sodelavca zahteva mnogo več kvalitet kot le ustrezno izobrazbo.

Franci Kotnik je predstavil največje zaposlovalce v SAŠA regiji. Skupaj članice območne GZS zaposlujejo 16.300 delavcev, od tega Gorenje

v regiji 5.500 (sicer pa ima 11.000 zaposlenih), Premogovnik Velenje 1.600 (s HTZ skoraj 3.000) in Vegrad 1.400. Slednji ima tudi največje potrebe po zaposlovanju, vendar je manjko ponudbe prav kadra z izobrazbo iz gradbeništva, zato je kar 80 odstotkov zaposlenih v Vegradu tujcev.

Sonja Jamnikar je povedala, da obrtniki in mala podjetja zelo potrebujejo kader 4 stopnje izobrazbe, to pomanjkanje nekaterim celo onemogoča širjenje dejavnosti. Opozorila je tudi na premajhno uporabo fleksibilnejših oblik zaposlovanja, preveč administrativnih ovir ter premalo znanj za začetek podjetništva.

Gorenje še vedno precej zaposluje v proizvodnji. Zaradi internacionalizacije so bazično proizvodnjo preselili na Slovaško in v Srbijo, v Velenju pa delajo zahtevnejše izdelke. Tako na eni strani potrebujejo izobražen kader za delo v proizvodnji (serviserje, vzdrževalce, strojnike, varilce), a tudi visoko izobražen kader za managerska delovna mesta in vodenje zahtevnih projektov. Po besedah **Irene Vodopivec** obojih na trgu ne najdejo dovolj. Zato več kot 400 njihovih zaposlenih študira ob delu, povprečno letno število ur izobraževanja na zaposlenega je 20, imajo 200 štipendistov.

Mag. Tone Gams je predstavil programa za pridobitev stopnje izobrazbe in za funkcionalno izobraževanje in usposabljanje ŠCV. Oba posodobljajo, prenova pa poteka v tesnem sodelovanju z zbornicami, delodajalci. Programi temeljijo na kompetencah, izbirlivosti, modularnem podajanju znanj, novih programih, odprtem učnem načrtu za potrebe podjetij in praktičnem usposabljanju.

V razpravi so se oglasili delodajalci in iskalci zaposlitve ter s predstavitvijo svojih problemov dokazali, da se resnično premalokrat najdejo na skupni poti.

Korak proti visokoizobraženim kadrom je naredil Premogovnik Velenje z razpisom dveh štipendij za študente katerekoli smeri študija, ki ga je predstavila vodja Razvoja kadrov **Božena Steiner**. **Janko Lukner** iz HTZ pa je poudaril, da bodo podjetja v prizadevanjih za večjo dodano vrednost v prihodnjih letih morala zaposlovati visoko izobražen kader.

Tega v Šaleški dolini ne manjka, saj po besedah predsednika ŠŠK Aca Arsekića na leto diplomira 250 študentov iz

doline, žal pa mnogi najdejo službo v kraju študija.

Diana Janežič

PREMOGOVNIK VELENJE SE PREDSTAVLJA

Luč sveta je ugledal nov predstavitveni katalog Premogovnika Velenja. Zadnja takšna publikacija je izšla pred več kot desetimi leti in je v celoti pošla.

Nov katalog je nastajal nekaj mesecev in v novi celostni grafični podobi, s sodobnimi fotografijami ljudi, jamskega in zunanjega okolja, predstavlja naše podjetje kot sodobno, tehnološko visoko razvito in družbeno odgovorno podjetje. Namenjen je predstavitvi in promociji podjetja v vseh ciljnih javnostih.

V njem so predstavljeni vizija, poslanstvo in vrednote, sedanje stanje in prihodnost.

Osrednji del kataloga opisuje proces pridobivanja premoga, od raziskovanja pridobivalnega prostora, načrtovanja, priprave in odpiranja odkopnih polj do samega odkopavanja. Podrobno je predstavljena velenjska odkopna metoda, pa tudi nekateri karakteristični podatki o pridobivanju premoga v Šaleški dolini.

Posebni poglavji sta namenjeni zgodovini in tradiciji ter proizvodnji električne energije v Šaleški dolini, pri čemer je izpostavljena tesna povezanost Premogovnika Velenje in Termoelektrarne Šoštanj in njun pomen pri oskrbi Slovenije z električno energijo.

Vsebino kataloga je pripravila projektna skupina v sestavi: Dušan Čižmek, Diana Janežič, Matjaž Kovač, Tatjana Krenker in Božena Steiner. Fotografije so prispevali Hans Avberšek, Miran Beškovec in AV Studio, ki je katalog tudi oblikoval.

ENERGIJA ZNANJU - ZNANJE ENERGIJI

POD TEM SLOGANOM SMO V PREMGOVNIKU VELENJE SREDI OKTOBRA RAZPISALI DVE ŠTIPENDIJI ZA KATEROKOLI SMER ŠTUDIJA, IN SICER ZA ŠTUDENTA ALI ŠTUDENTKO IZ MO VELENJE IN OBČINE ŠOŠTANJ, KI BODO PRIPRAVILI RAZISKOVALNO NALOGO NA TEMO ENERGIJA.

PREMOGOVNIK VELENJE ŽE LETA IZVAJA AKTIVNO ŠTIPENDIJSKO POLITIKO ZA KADRE, KI SO POTREBNI V PROCESU PRIDOBIVANJA PREMOMA. ZARADI VELIKE VPLETENOSTI PODJETJA V LOKALNO OKOLJE PA ŽELIMO Z RAZPISOM TEH ŠTIPENDIJ SPODBUDITI TUDI RAZVOJNA RAZMIŠLJANJA TISTIH MLADIH, KI SVOJE PRIHODNOSTI NE VIDIJO IZKLJUČNO V PREMGOVNIKU.

RAZPIS JE OBJAVLJEN NA SPLETNI STRANI WWW.RLV.SI IN V NAŠEM ČASU, KI JE IZŠEL 11. OKTOBRA, PRIJAVE NA RAZPIS PA PRIČAKUJEMO DO 8. NOVEMBRA.

DVA HKRATI LAHKO POJETA, NE PA GOVORITA

Ste vedeli, da zaposleni v povprečju kar 12 odstotkov delovnega časa porabimo za razglabljanja in reševanje konfliktov na delovnem mestu? To pomeni več kot dva dni in pol mesečno na zaposlenega. Najpogostejši konflikti so na področju vodenja med timi, med vodji, med oddelki, med vodstvom podjetja in predstavniki delavcev, ob situacijah združitve, nakupov podjetja.

Pogosto pa prihaja do konfliktov tudi med sodelavci pri vsakodnevnih srečanjih, nalogah, bodisi pri prevzemu plače, malic, zaščitnih sredstev, materiala. Zavedanje tega dejstva je razlog, da se nekatera podjetja že poslužujejo različnih delavnic, izobraževanja, dobrodošli pa so tudi vsak zapis, pogovor, nasvet na to temo.

VLJUDNOST SE ZAČNE OB VSTOPU V PODJETJE.

Z dobro jutro, s srečno, z nasmehom pozdravimo receptorja, varnostnika pri vhodu. Vljudnost se nadaljuje ob srečanju z vsakim sodelavcem, kar pomeni, da ga vsaj prijazno pozdravimo, mu z nasmehom odzdravimo.

Vljudnost je potrebna ob prihodu do ožjih sodelavcev, ki jih ne zasujemo s svojimi problemi in nanje ne stresamo slabe volje. Na prijaznost ne smemo pozabiti ob prihodu po opravkih, bodisi v kadrovsko ali pravno službo, ustrezno obnašanje zahteva vsak telefonski pogovor, odgovor zahteva vsaka elektronska pošta.

LEPA BESEDA LEPO MESTO NAJDE.

Treba se je znati pogovarjati. Zavedati se moramo, da smo sodelavci drug drugemu stranka, do katere sta potrebni vljudnost, ustrežljivost.

Če spremenimo svoje obnašanje, se lahko spremeni tudi sogovornikovo vedenje. Torej, namesto da na njegov izbruh, napad, žalitev, izbruhnemo še mi ali pa da utihnemo in smo užaljeni, je bolje, da opišemo, kako sogovornikove besede delujejo na nas, kako smo jih razumeli. Sprememba našega vedenja bo pri sogovorniku nehote sprožila, omogočila drugačno obnašanje.

Če začnemo koga nadirati, se bo začel braniti ali pa bo utihnil. Če pa začnemo pogovor umirjati, tudi sogovornik ne bo imel več potrebe po napadalnem ali obrambnem tonu.

Ne razburjajmo se na druge, razmislimo o svojem obnašanju in besedah. Običajno se sogovorniki na prijazno, umirjeno besedo odzovejo s prijaznostjo, z ustrežljivostjo.

PRIDOBITI JE TREBA SPOŠTOVANJE.

Najbolj nas lahko vržejo s tira ljudje, ki prihrumijo v pisarno ali pokličejo po telefonu in udarijo kot strela z jasnega. Če v takšnih trenutkih vrnemo na enak način z enako ali še večjo mero, se bo to, seveda, slabo končalo. Ne smemo se pustiti zмести, predvsem pa ne smemo napasti. Takšen človek pričakuje zmago brez bitke, pridobiti si je treba njegovo spoštovanje.

Vstanimo in mu stopimo nasproti, da zmanjšamo neenakovreden položaj in pokažemo, da se ga ne bojimo. Ko neha napadati, ga vprašamo, če je še kaj, kar ga je motilo, razjezilo. Če zanika, takoj pokažimo odobravanje, aktivno poslušajmo, povprašajmo, poskrbimo za umiritev ozračja in se pogovorimo.

NEHAJMO ISKATI NAPAKE IN ZAČNIMO REŠEVATI PROBLEME.

Nekaterim je vse negativno, v vsem in vsakomer vidijo samo slabo. Vsi naredijo vse narobe, življenje je polno napak in samo še na slabše kaže. Najbolje je, da se takšnih ljudi lotimo ravno drugače, kot nas zamika.

Zamika nas, da bi jih začeli prepričevati, da le ni vse tako črno in naj s svojim negativnim odnosom nehalo zastrupljati vse okrog sebe.

Tega nikar ne storimo. Če bomo negativca začeli prepričevati, da ni vse tako črno, kot zglada, je možnost, da bomo še sami postali negativno razpoloženi. Dva negativca pa bosta tež-

Kadar se s kom ne strinjaš, ugovarjaj pošteno. Brez zmerjanja.

Govori počasi, misli pa hitro.

Pomembne so tri stvari: spoštovanje sebe, spoštovanje drugih, odgovornost za lastna dejanja.

Daj ljudem več, kot pričakujejo, in to stori z veseljem.

Kadar se zavedaš, da si storil napako, takoj ukrepaj, da jo popraviš.

Sprejmi nepopolnost svojih sodelavcev s takšno lahkoto, kot sprejmeš svojo.

O ljudeh razmišljaj z njihovega položaja, ne s svojega.

Tudi če imamo različne interese, potrebe in želje, se lahko dobro razumemo.

ko našla pozitivno rešitev.

Poskusimo ga rajši razumeti. Predvsem ga ne smemo prezirati in mu nasprotovati. Kadar ljudje postanejo zagrenjeni, imajo gotovo kakšno izredno slabo življenjsko izkušnjo, ki je povzročila spremembo v njihovem življenju.

Najbolje je, da razmislimo, kako bi negativista pripravili od tega, da bi se osvobodil svojega črnogledega mišljenja. Doseči želimo, da bo nehal iskati napake in začel reševati probleme. Povprašajmo ga po njegovem mnenju, kaj bi on predlagal za izboljšanje. Če ga bomo poslušali, bomo tudi v njegovih odgovorih našli kaj, kar nam utegne koristiti, pomagati pri reševanju problemov.

POSKUSIMO Z NASMEHOM.

Če ste dobre volje, o tem obvestite še svoj obraz. Če niste najboljše volje, pa se vendarle nasmehnite. Nasmeh na ustnicah pomaga k boljšemu počutju in k dobrim odnosom med sodelavci.

Nasmehnite se, ko vzamete v roke telefon, sogovornik bo to začutil v vašem glas, saj glas bo takoj bolj veder, o zadevah pa se boste lažje dogovorili.

LOČIMO PROBLEME OD LJUDI.

Bodimo trdi s problemi in mehki z ljudmi. Ne rešujemo problemov tako, da napadamo ljudi, rajši skupaj s sodelavci napadimo problem. Pomembno je, da lahko sogovornika vedno razumemo, četudi se z njim ne strinjamo. Popolnoma jasno je, da ne moremo imeti vsi o vsem enotnega mnenja. Lahko torej razumemo sogovornikov model sveta in lahko ga spremljamo. To pomeni, da bomo spraševali in aktivno poslušali. Izognili se bomo vsakemu osebnemu napadu, namesto da bi se prepirali o preteklosti in iskali krivca, češ zakaj nekaj ni bilo opravljeno, se rajši usmerimo v prihodnost in iščimo rešitev. To je včasih težko, ker smo na nekoga jezni, ker je ustvaril problem, zato napademo. Pozabljamo pa, da reševanje problemov z napadi na ljudi ni učinkovito.

KAKŠEN JE TA SVET:

Velikokrat nas žalosti, ko vidimo, da so ljudje okrog nas nestrpni, nesramni, goljufivi, gledajo le na svojo korist in so za to pripravljeni marsikoga in marsikaj pohoditi. Pozabljajo na lepo vedenje, strpnost jih ne zanima, umirjenost ni zanje, dobre volje ne pokažejo, dobri odnosi se jim zdijo nepotrebni.

Motijo se! Še kako pomembno je ostati pozitiven, nabirati pozitivno energijo, družiti se z dobrimi ljudmi.

V našem podjetju veliko govorimo o dobrih odnosih med sodelavci, si zanje prizadevamo. Zavedamo se, da veliko ur na dan preživimo v službi, obdani s sodelavci, strankami, z nadrejenimi, s podrejenimi, s katerimi se je treba pogovarjati, usklajevati različne zamisli in mnenja, reševati pritožbe, prepričevati in motivirati nezainteresirane posameznike. Vemo, da je za vse to potrebno predvsem komuniciranje. Pogovor, pogovor in spet pogovor!

Najboljša je klima v podjetju, ko zaposleni med seboj sodelujejo, se cenijo, so motivirani, si želijo sprememb, imajo radi svoje delo in podjetje.

Komuniciranje z bralci prek Rudarja in nagovarjanje sodelavcev prek interneta radia sta naši dobri stari stalnici, ki ju sproti dopolnjujemo in izboljšujemo. Kot so pokazali tudi rezultati merjenja organizacijske klime, pa se bomo morali za učinkovitejši prenos ustnih informacij še bolj potruditi in učiti. Veliko je že, da se zavedamo, da je pametno, razumljivo govoriti težko, pametno molčati še težje, poslušati pa je sploh treba znati.

Dragica Marinšek

KADITE? NE, HVALA!

Razvade, kot je kajenje, spadajo med vedenja, ki smo se jih naučili, in so nam na začetku prinesla nekaj ugodja. Z leti nam tega že lep čas ne prinašajo več v tolikšni meri, čutimo pa bolečino, če hočemo z njimi prekiniti. Nekako tako je!

Po celi Sloveniji v zadnjih mesecih intenzivno uresničujemo rešitve, pri katerih kajenje nekadilcem - in tudi kadilcem - v javnih zaprtih prostorih ne ogroža več zdravja.

Kajenje je, seveda, škodljivo. Pasivno kajenje pa je tudi zelo škodljivo. Včasih se telo, ki ni vajeno strupov iz cigaret, odzove še bolj kot pri kadilcih in hitreje nastanejo nevarne bolezni. Po nekaterih podatkih zaradi posledic kajenja vsako minuto umre šest ljudi. Življenjska doba kadilcev je po statistiki za pet let krajša kot pri nekadilcih.

Kako, kje, koliko kadimo v našem podjetju, odkar je bil sprejet zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov? Kako gledamo na kajenje? Kaj si mislimo o delovnem času kadilcev in njegovi izkoriščenosti? Zmoremo kot nekadilci pogledati z zornega kota kadilcev? In obratno, kako kadilci ra-

zumejo ogroženost nekadilcev?

O tem smo se pogovarjali z našimi sodelavci. In tudi vse to je del naših odnosov, klime v podjetju, sodelovanja, osebnostnega razvoja in razvoja kakovosti življenja.

Jakov Dominkovič, Jamska elektro služba: »Nisem več kadilec, a ko gledam tele reveže, kako kadijo zunaj, se mi zdi, da je podobno, kot so včasih ravnali z Židi. Protikadilski zakon se mi zdi malenkost preoster, res pa je, da je te zadeve težko urediti.

V našem podjetju je problem, ker so določeni objekti zelo veliki in če hočeš iti na cigareto, porabiš za to pet do deset minut, v manjših firmah je mogoče to lažje, ker je vse manjše, prehodiš ene stopnice in si že zunaj. Tudi naša slavna prezivnica je problem, v njej so se ponavadi kadilci pripravljali na jamo in pred tem še pokadili dve, tri cigarete, sedaj pač kadijo

zunaj. Dokler je kolikor toliko toplo, je še v redu, pozimi pa bo težje.

Je pa vse to dobro za nekadilce. Kadilci so si cigarete prižigali, kadar so hoteli, nič niso spraševali, ali nekadilec to odgovarja. Nekadilci smo torej veliko pridobili, kadilci bodo pa morali malo razmisliti, kako naprej. Jaz ne kadim že deset let, vmes sem sicer imel dvakrat po eno leto kajenja, a sedaj že eno leto spet ne kadim in se počutim odlično.

Dobra naložba v zdravje je, če prenehaš kaditi. Res je v začetku malo hudo, a potem je počutje boljše. Ko sem še kadil, sem že mislil, da imam migreno, tako hudi so bili jutranji glavoboli. Že po štirinajstih dneh, treh tednih prenehanja kajenja se je moje zdravje popravilo. Tudi jutranjega kašljanja, pljuvanja ni več, počutje je super, najboljšje pa je, da sam sebi in drugim več ne smrdim, saj dejansko

Jakov Dominkovič

Boris Sotler

Boris Potrč

po cigaretne dimu vse zelo smrdi, tako roke kot obleka.«

Boris Sotler, Priprave: »Protikadilski zakon sprejemam zelo pozitivno, mislim, da je odličen, dobrodošel za vse nas - nekadilce.«

Pri delu sem šele začetnik, zaposlil sem se pred kratkim, a zelo prav se mi zdi, da se tudi v našem podjetju v zaprtih prostorih ne sme kaditi. Znano mi je, da je bilo prav v prezivnici prej zelo zakajeno, zato je lepo, da lahko sedaj dihamo bolj čist zrak.«

Boris Potrč, vodja Službe varstvo pri delu: »V našem podjetju smo na pobudo sindikata in v dogovoru z vodstvom firme poiskali ustrezne lokacije, kjer naši delavci lahko kadijo. Zavedamo se, da je kajenje velik družbeno-socialni problem, zato smo se skupaj potrudili in našli te lokacije. Zaenkrat smo določili petnajst zunanjih lokacij, jih opremili z napisi, ki označujejo, da je tam prostor za kajenje, in s pepelniki.

Kadilci so posebna kategorija ljudi in vsekakor je glede na njihovo navado, razvado treba tudi njim prisluhniti in jim omogočiti kajenje. Kot vodja službe VPD pa menim, da je smiselno, da čim več kadilcev prestopi med nekadilce, čeprav je skrb in zavedanje vsakega posameznika, kaj bo storil s svojim zdravjem, v njegovih rokah in glavi. Kajenje je škodljivo, vsak bo pri sebi razmislil o tem, prvi razgovo-

ri v tej smeri pa so z delavci tudi že bili opravljeni. Veliko jih je, ki pravijo, bomo pa kakšno cigareto manj pokadili.«

Matjaž Lihteneker, Tehnične službe:

»Kadilnice so v našem podjetju na svežem zraku, pozimi bomo kadilci pač na mrzlem. Čeprav sem kadilec že petnajst let, verjamem, da bom tudi jaz v prihodnje iz gostilne prišel manj zasmrajen. Kadilci se prilagajamo, vidimo, da ima tudi za nas protikadilski zakon dobre in slabe plati.

Večinoma delam v jami, zato s kajenjem nimam težav, zunaj pa se pridružujem kadilcem, ki pravijo, da so sedaj zelo hitri pri pitju kave, potem pa gredo še na cigareto. Nekako smo tako tudi kadilci zadovoljni.«

Vito Čanč, Oskrba in urejanje transportnih naprav:

»Kadilnic v našem podjetju nimamo urejenih, so takšne kot postopaška mesta. O zakonu pa tole. Če bi ljudje dosledno upoštevali, kaj komu škodi, bi morali pogledati vsaj vozila, ki imajo poleg karcinogenih snovi, pepela še splošno slab vpliv na okolje. Na kakšen način bi ljudje reagirali, če bi se nevozniki pritožili na račun voznikov, kajti vozniki dosledno uničujejo naravo? Verjetno bi rekli, to pač počnemo vsi.

Z nekadilskim zakonom nisem zadovoljen, saj menim, če dovolimo, da nekaj nekoga moti, potem lahko na koncu to pripelje do tega, da bo vsa-

kega vse motilo. Prejšnji zakon je bil dober, zahteval je striktno ločevanje prostorov, ne diskriminacije, potrebna pa bi bila njegova dosledna urensničitev. Sicer pa imamo v naši družbi še odvisnike narkomane, ki jih plačujemo vsi, in odvisnike alkoholike, ki so po zakonu bolniki. Seveda pa bomo kadilci zakon spoštovali, saj ga po ustavi moramo.«

Janez Žel, Priprave: »Protikadilski zakon je, jasno, za ene dober, za druge pa slab. Jaz sem nekadilec, zato je zame ta zakon dober. Ker pa je slab za kadilce, mislim, da bi morali imeti kakšen primeren prostor, kjer bi lahko kadili. Enaindvajset let sem kadil, zato vem, kako je s tem. Vem tudi, da se je mogoče odločiti in prenehati kaditi. Pa vendarle zagovarjam, da bi uredili kakšno sobo za kadilce. Vsak kadi po svoji presoji in vesti, če nekdo kadi, pač kadi.«

Dragica Marinšek,
foto Diana Janežič

Matjaž Lihteneker

Vito Čanč

Janez Žel

PRISLUHNITI DRUGEMU JE DRAGOCENOST

Milena Ahtik, univ. dipl. psihologinja, se je v Premogovniku Velenje zaposlila leta 1973. Ves čas je njeno osrednje delo namenjeno svetovanju sodelavcem, ki so se znašli v življenjski stiski zaradi konfliktov na delovnem mestu, v družini, imajo težave z boleznijo, odvisnostmi.

Usmerja jih po pomoč k zdravnikom, terapevtom, včasih je za rešitev težav dovolj že pogovor z njo. Predava tudi vsebine s svojega področja različnim skupinam sodelavcev in pripravnikom. Za to delo živi, zelo rada ga opravlja, pri njem je s srcem. To čutijo tudi sodelavci, ki so njene besede deležni tako ali drugače.

● **Ali hranite kakšno stvar iz mladih let?** Rada opravi s preteklostjo in ne kopičim stvari, a nekaj je takih, za katere pravim: »Če bo hiša gorela, gredo

prve z mano!« V t. im. babičinem predalu – nisem sicer še babica, bom šele januarja - so fotografije iz mladih let, izdelki otrok, čestitke za rojstni dan, risbe, spomini na študentska leta, drobni predmeti, ki so zame neprecenljivi. Vsebina tega predala me razveseli, ko sem žalostna, potrta.

● **Katera je bila vaša najboljša ocena v šoli?** Petka! Bila sem zelo pridna v šoli, tako v osnovni, v gimnaziji in pri študiju. A to ni bilo vedno dobro, ker me je zaznamovalo ob neuspehih. Kaj

ti dobivala sem vse ocene - od ena do pet.

● **Kdo je na družinski sliki iz vaše mladosti?** Ata, mama, dve krasni sestri Herma in Mira. A ta »družinska slika« je bila kmalu vedno širša: pridružila se je moja družina, sestrini družini. Mi smo pleme, pravimo, zelo pogosto se dobivamo pri nas doma v Škalah, zelo se imamo radi.

● **Na kaj pomislite, ko se odpravljate na delo?** Obrnila bom vprašanje: kaj pomislim, ko odhajam z dela. Spremlja-

jo me zgodbe sodelavcev, ki jih slišim na delu. Doma se, seveda, o tem ne pogovarjamo, zato stiske sodelavcev premlevam v sebi in iščem rešitve. Rada bi se o tem s kom pogovorila, a zelo spoštujem zaupnost podatkov, zaupanje sodelavcev. Včasih sem zaradi teh zgodb žalostna. Pomaga mi sprehod okoli Škalskega jezera pa misel na pozitivne točke dneva – srečanje z družino, nasmeh, prijazno besedo znanca, lep dan ...

🔴 **Kako bi predstavili svoje podjetje v dveh stavkih?** Izhajam iz knapovske družine. Spominjam se maminih zaskrbljenih oči, ko je oče odhajal na delo ali ko se je oglasila rudniška sirena. Na podjetje sem zelo ponosna in do njega zelo pripadna, saj je od njega živela cela naša družina. Dobro vem: premogovnik je dolini veliko vzel, a tudi veliko dal. Trudim se pri svojem delu, da bi popravljala slabosti in opozarjala nanje, da bi bili še boljši. Tako delam znotraj podjetja, zunanjim poslušalcem ga vedno predstavljam v najlepši luči.

🔴 **Kakšen poklic ste si želeli pri desetih letih?** Hotela sem biti učiteljica, in to sem mami povedala že v prvem razredu. Zgled mi je bila zame najboljša učiteljica Alma Žvan. S svojo sproščenostjo nas je navduševala. Postala sem psihologinja, kar ni daleč od učiteljice, željo poučevanja pa tešim s predavanji v podjetju. Učiteljica nisem postala zato, ker sta to pred menoj postali moji dve sestri in tri v eni družini bi bile res preveč.

🔴 **Na koga ali na kaj se pri svojem delu lahko najbolj zanesete?** Na ožje sodelavce s kadrovsko-spolnega področja, pa tudi na sodelavce na obratih, s katerimi lahko razrešimo marsikateri problem v začetni fazi. Veliko oporo pa imam tudi v zdravnikih, terapevtih, svetovalcih, torej zunanjih strokovnjakih, ki so mi dali tudi veliko dodatnega znanja.

🔴 **Kaj najraje delate, kadar nič ne delate?** Berem, urejam rože in dom, delam na vrtu, hodim, poslušam glasbo, hodim v gledališče ... Ker smo, kot rečeno, plemenska skupnost, tudi rada kuham, pečem za mnogo svojih soročnikov in jih gostim.

🔴 **Katero besedo bi pripisali sebi: reklamacija, kulinarika, reinkarnacija, rekreacija? In zakaj?** Ne znam se pri- tožiti, v trgovini se ne znam potegniti

Triletna Milena v naročju očeta v rudarski uniformi 3. julija 1950.

zase in naivno mislim, da mi niso nalašč podtaknili slabega izdelka, višje cene ... Kulinarika se me močno dotika, a v tem smislu, da rada preizkušam nove recepte. Moji jedci ne dajo nobene reklamacije.

V reinkarnacijo v bistvu ne verjamem, stojim trdno na tleh. Na drugi strani pa ne morem verjeti, da ob vsej tej energiji, ki jo imam, ko bo moje telo prišlo stran, čisto nič ne bo ostalo. Zame je puščati sledi zelo pomembno, tega so me učili tudi starši. Oba starša sta še vedno v nas, z nami, in to je morda reinkarnacija.

Pri rekreaciji sledim napotku: delaj tisto, kar je tebi v zabavo. Zame so to hoja ob jezeru, plavanje, pred boleznijo sem zelo rada hodila v hribe ...

🔴 **Kje bi živeli, če bi se vam izpolnile sanje?** So se mi že. Kdor se vozi z menoj domov v kombiju, ve, da ob pogledu na naše malo naselje pri Turnu večkrat rečem: »Če to ni najlepši predel!« Zelo rada pa pogledam prek hriba, čez meje Slovenije, rada spoznavam druge kraje in nato zelo rada pridem domov.

🔴 **V kateri kulturni ustanovi vas lahko največkrat srečamo?** Gledališče, glasbena šola, knjižnica, Križanke, Cankarjev dom, mariborska gledališča ... Pri kulturi sem nenasitna. Vesela sem, da je v Velenju toliko prireditev, a v časopisu vedno pogledam tudi spored prireditev v drugih krajih in si mislim, kaj vse bom zamudila.

🔴 **Čim več daješ, tem več imaš. Se strinjate?** Stoodstotno! Če izpulim rožo v vrtu in jo dam nekomu, na tem mestu

zrastejo lepše rože. Če se na hodniku nasmehnem sodelavki, mi nasmeh vrne in prida lepo besedo. Prisluhniti drugemu je dragocenost in veliko dajanje, ki vrača tistemu, ki posluša. V službi čutim, da me cenijo in imajo radi, radi me imajo doma, prijateljice lahko pokličem kadarkoli jih potrebujem – kaj si lahko želim še več?

🔴 **Kdo ali kaj vam v življenju največ pomeni?** Naše pleme. Moja hči Maja bo januarja postala mama in marsikdo mi pravi, da bom zagotovo vnuka zelo vesela. Vsekakor. A jaz imam že sedaj zelo rada vse naše otroke, nečake, njihove otroke, vse sorodnike in tako čutimo vsi v družini.

🔴 **Katere so tri vaše dobre lastnosti?** Kljub nahrbtniku svojih težav znam prisluhniti drugemu človeku v njegovi stiski. Pozorna sem do ljudi, česar me je naučila mama. Spoštujem človeka, ne zanimajo me njegov status, barva, narodnost. Zame je avtoriteta človek, ki je dober in Človek.

🔴 **Kaj bi spremenili pri sebi?** Povsem neskromno bom rekla: ničesar. Ko sem bila mlada, je bilo tega veliko, zdaj pa je pravzaprav vse v redu. S seboj sem spravljena.

🔴 **Kateri moto vas spremlja skozi življenje?** Tisti, ki smo ga sestre poslušale od naše mame in ga želimo predati naprej: imejte se radi in pomagajte si! Srečna bi bila, če bi se ta moto razširil na vse ljudi, ker bi potem res lahko lepo živeli na svetu.

Diana Janežič

DELATI BO TREBA KVALITETNO IN KONKURENČNO

Člani sveta delavcev in izvršilnega odbora sindikata HTZ IP so se 12. oktobra na skupni seji sešli z vodstvom Premogovnika Velenje in HTZ. Seznanili so se s poslovanjem podjetja HTZ v osmih mesecih leta, trendih v poslovanju do konca leta ter z rezultati merjenja organizacijske klime.

Uvodoma jih je pozdravil direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved. Poudaril je pomen odobrenega kredita Evropske investicijske banke za šesti blok TE Šoštanj tudi za Premogovnik Velenje in HTZ. »Naša prihodnost je zdaj jasna, ni pa nam sama po sebi dana. Delati bo treba veliko, kvalitetno in konkurenčno,« je poudaril dr. Medved.

Povedal je, da si je, odkar se je vrnil v Premogovnik Velenje, ogledal več delovnih procesov in povsod ugotavljal, da so zaposleni kljub zahtevnim delovnim razmeram voljni delati. Poudaril je, da sta Premogovnik Velenje in HTZ kot eno podjetje, imata usklajeno poslovanje, strokovne službe

tesno sodelujejo, za vse zaposlene v obeh podjetjih velja ista kolektivna pogodba, za vse pa tudi to, da je treba iskati nove priložnosti na trgu.

Napovedal je nove projekte za pospešitev in usklajen razvoj Premogovnika in HTZ ter kadrovske in organizacijske spremembe, ki naj bi dale sodelavcem novo motivacijo in nov zagon.

V nadaljevanju se je vodja projektov v Razvoju kadrov Premogovnika Velenje Katja Rak predstavila rezultate merjenja organizacijske klime v HTZ, ki so bili že objavljeni v internem glasilu Novice HTZ, nato pa je direktor HTZ dr. Vladimir Malenković ocenil poslovanje podjetja v osmih

mesecih leta.

Letos naj bi v HTZ pridobili skoraj 28 milijonov EUR prihodkov, od tega 87,8 odstotka od prodaje. V strukturi prihodkov zajemajo tisti iz poslovanja s Premogovnikom Velenje tri četrtine, prihodki iz eksterne realizacije pa 13,2 odstotka.

Odhodkov bodo letos v HTZ imeli 30,3 milijona EUR. Med odhodki so najvišji stroški dela, ki dosegajo kar 72,8-odstotni delež, stroški za material bodo letos imeli 8-odstotni delež in za storitve 10,5-odstotnega.

V osmih mesecih leta je HTZ za 2 odstotka presegel načrtovane prihodke, a za dobrih 7 odstotkov odhodke.

Diana Janežič

RGP DELA NA PRIMORSKEM

V sklopu izgradnje strojnice za črpalno hidroelektrarno Avče je treba izdelati tesnilno zaveso za zaščito bodoče gradbene jame. Dela potekajo v neposredni bližini reke Soče oziroma v njenem rečnem koritu, kar predstavlja še večjo odgovornost pri delu. Projekt bo končan v oktobru.

Za zatesnitev prodno-skalnatega nasutja bodoče gradbene jame je bila v projektih rešitvah predvidena izvedba tesnilne zaveso po metodi Jet-grouting. Os tesnilne zaveso poteka po vrhu predhodno narejenega nasipa na koti 106,5 m.n.v., dno zaveso pa sega do trde podlage oziroma še do 1 m v trdo podlago bodoče grad-

bene jame, ki se nahaja na nadmorski višini 97 m.n.v.

RGP je identična dela izvajal že pri izgradnji verige hidroelektrarn na spodnji Savi, in sicer pri izgradnji tesnilnih zaves akumulacijskega bazena in varovanju gradbene jame HE Boštanj in HE Blanca za investitorja HSE.

Glavni tehnični podatki, ki jih je zah-

teval naročnik del, Primorje, so:

- globina pilotov: 8-11 m,
- dno pilotov: 1 m v trdno osnovo,
- razdalja med piloti po osi: 60 cm.

Injektiranje:

- masa: w/c = 0,9,
- poraba: 200 kg/m' pilota,
- pritisk injektiranja: 400 bar,
- dviganje injekcijske šobe: 4 cm/6 sek.

Del vodotesne pregrade v ČHE Avče v fazi zaključevanja. Dno gradbene jame je vsaj 7m pod gladino Soče.

Predvidene količine skupnih del bodo:
 - vrtanje: 2.495,00 m,
 - poraba suhe mase - cementa: 399 ton.

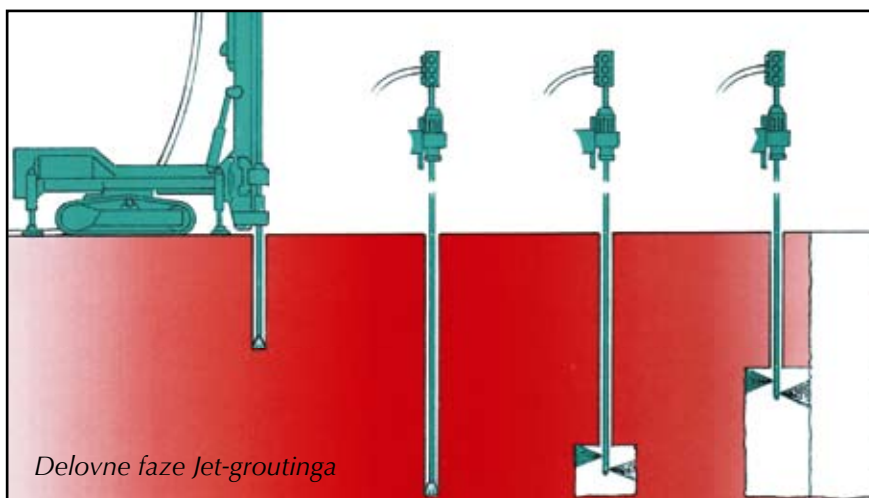
JET-GROUTING PILOTI

Piloti, narejeni po postopku jet-grouting, nastanejo z injiciranjem cementne suspenzije v okoliško zemljino. Rotacijsko je treba narediti vrtino, premera 90 mm do končne globine predvidenega pilota. Od dna navzgor se ob hkratnem dvigovanju in rotaciji injicira cementno suspenzijo skozi stranski šobi. Suspenzija se pomeša z okoliško hribino in po vezavi dobimo kompozit z večjo trdnostjo od okoliške zemljine in manjšo vodopropustnostjo.

Glavni cilj v tem primeru je bil doseči zmanjšanje vodopropustnosti, skozi nasip s postopkom, ki bo zagotavljal dovolj homogene pilote z zanesljivim medsebojnim prikritjem po celi višini.

VODOTESNOST PREGRADE

Na osnovi opisanega postopka izdelave pilotov, to je po postopku Jet grouting-a in z vgrajenimi količinami materiala, zagotavljamo vodotesnost jet-grouting pilotne stene, skladno z veljavnimi normativi s tega področja. Vsekakor predstavlja opisani tehnološki

Delovne faze Jet-groutinga

loški postopek ustrezno tehnično rešitev pri varovanju gradbenih jam v neposredni bližini vodotokov. Predstavlja pa tudi veliko odgovornost izvajalca del za kvalitetno izdelavo jet

grouting pilotov.

Marko Ranzinger, univ. dipl. inž. rud.
odgovorni vodja del

ERICO POSLEJ D.O.O.

Inštitut ERICo je 2. oktobra spremenil pravno-organizacijsko obliko, in sicer iz zavoda v družbo z omejeno odgovornostjo. Njihov naziv je odlej ERICo, Inštitut za ekološke raziskave d.o.o.

51-odstotni lastnik ERICa je Gorenje, 26 odstotkov ima v lasti TEŠ in 23 odstotkov Premogovnik Velenje.

GRB OBČINE KARLU SEMETU

48 let je letos minilo od 20. septembra 1959, ko je bilo slovesno odprto središče novega mesta Velenje. Ta datum je zato praznik mestne občine Velenje. Prireditve so se vrstile cel teden, osrednja slovesnost pa je že mnoga leta namenjena podelitvi občinskih priznanj.

Na svečani seji mestnega sveta 19. septembra je župan Srečko Meh neutrudnemu turističnemu delavcu Jožetu Kandolfu podelil županovo priznanje, drugi nagrajenci so se zvrstili zvečer na odru Doma kulture.

Plaketo MOV so prejeli glasbena skupina Ave, Dragica Mavec in Darko Oder, grbe mestne občine Karl Drago Seme (na fotografiji desno), Janko Sešel in msgr. Marijan Kuk, naziv častnega občana pa so podelili prof. dr. Dušanu Mlinšku.

Karl Drago Seme je bil do leta 2000 naš sodelavec, upokojil se je kot vodič v Muzeju premogovništva Slovenije. Rodil se je leta 1947 v rudarski družini v Breznu nad Laškim, z Velenjem pa je povezan od leta 1963, ko se je vpisal v Rudarski šolski center.

Karl Drago Seme je že celo življenje zelo aktiven na kulturnem področju. V osnovni šoli je imel pogosto vlogo recitatorja, leta 1960 je že odigral svojo prvo vlogo v gledališki igri Matiček se ženi. Ob prihodu v Velenje se je priključil Amaterskemu gledališču Velenje, s katerim po nekajletni prekinitvi sedaj ponovno sodeluje.

Opravljal je številne funkcije na različnih področjih delovanja lokalne skupnosti. V času, ko je bil predsednik občinske kulturne skupnosti, se je začela obnova Velenjskega gradu, Šaleškega gradu in drugih kulturnih spomenikov. Za svoje delovanje na področju kulture je leta 1982 prejel Napotnikovo priznanje, leta 1995 pa odličje Zveze kulturnih organizacij Slovenije s srebrnim listom.

Karla Draga Semeta zelo dobro poznajo tudi otroci, saj že štiri desetletja igra vlogo dedka Mraza.

Ogromno Semetovega dela je prosto-voljnega. Opravlja toliko aktivnosti, da jih je težko naštet. Med drugim je

član upravnega odbora Medobčinske zveze prijateljev mladine, podpredsednik Sveta za preventivo in varnost v cestnem prometu MO Velenje, veteran vojne za Slovenijo, častni skakač 40. skoka čez kožo, moderator najrazličnejših kulturnih prireditev, pogosto tudi režiser, scenarist in nastopajoči na krajevnih, občinskih ali državnih praznovanjih. Več kot tisočkrat je že z besedo slovesa na zadnji poti pospremil soobčane.

Zaradi vseh teh aktivnosti Karla Draga Semeta je letos grb Mestne občine Velenje zagotovo prišel v prave roke. Kaj pa o tem in o svojih dejavnostih meni nagrajenec?

Seme: »Zahvaljujem se za vse dobre želje, ki so mi jih ljudje izrekli ob prejemu grba. Vesel sem priznanja, predvsem pa tega, da ljudje opazijo moje delo. Vesel sem tudi zase, ker se še po sedmih letih, odkar sem upokojen, čutim koristnega in pri močeh, da lahko komu pomagam, ga razveselim in storim kaj zanj v najtežjih trenutkih. Vsak dan najmanj osem ur še počnem mnoge stvari, veliko berem, se

pogovarjam z ljudmi, vrnil sem se v gledališče, ki mi pomeni komunikacijo, pri učenju vlog pa zaviram umsko demenco.

Od kod mi ta energija? Veliko je dobim v vseh vlogah, ki jih igram. Vsako predstavo v gledališču zaključijo aplavz, smeh, stiski rok. Veliko mi pomeni mojih šest vnukov. Uživam na njihovih nastopih – štirje so v glasbeni šoli, dva sta športnika. Oni mi sporočajo, da življenje gre naprej. Skozi svoje vnuke vidim vse otroke in vsi otroci mi pomenijo veliko. Energijo mi dajejo tudi aktivni starejši ljudje v Univerzi za 3. življenjsko obdobje pa vsi prijatelji v gasilskem društvu, krajevni skupnosti, gledališču, pri rdečem križu, šoferji ...

Ob vsem tem pa sem vedno bil in sem v sebi še – rudar, kar pomeni solidarnost, pomoč, tovarištvo, humanost. Še vedno sem ponosen na dobre rezultate Premogovnika Velenje, na to, da dajete velik poudarek varnosti. Pa to je: delati so me naučili v premo-govniku in brez dela ne morem!«

Diana Janežič

DRUGI ABONMA GODBENIKOV

Pihalni orkester Premogovnika Velenje se je tudi letos odločil organizirati abonma. Lani so se prvič odločili zanj in odziv ljubiteljev pihalne glasbe je bil odličen. Letos bodo v abonmaju štirje koncerti, abonmajske vstopnice po 20 EUR pa bodo naprodaj med 5. in 16. novembrom.

RAZNOLIK PROGRAM

Na prvem abonmajskem koncertu **19. novembra** se bo predstavil **Orkester slovenske policije**, pod vodstvom Tomaža Kmetiča. Ustanovljen je bil poleti leta 1948 in je sedaj uradni protokolarni orkester Republike Slovenije.

Orkester izvaja vse zvrsti glasbe, od izvirnih del in priredb klasične glasbe do opere, operete in baletne glasbe ter jazza. Sloves in kakovost orkestra sta spodbudila številne slovenske skladatelje, da so zanj napisali vrsto skladb in priredb.

Orkester zadnji dve leti snema za nizozemsko glasbeno založbo De Haske. Sodeluje s kulturnimi institucijami doma in v tujini, s priznanimi tujimi in domačimi dirigenti, solisti in zbori.

Drugi koncert bo tradicionalni **no-voletni koncert** Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje. Odigran bo **11. januarja 2008** v dvorani Doma kulture, ki lahko sprejme več poslušalcev kot dvorana glasbene šole. S tem bodo godbeniki z enim koncertom zadovoljili običajno veliko zanimanje zanj.

Tretji abonmajski koncert bodo izvedli člani **Mlajšega pihalnega orkestra**, ki ga vodi Janez Marin, in **Pihalnega orkestra Glasbene šole**, ki ga vodi Matjaž Emeršič, **20. marca 2008**. Mlajši orkester sestavljajo učenci nižjih letnikov oddelka za pihala, trobila in tolkala, starejšega pa najboljši učenci višjih letnikov in dijaki oddelka za pihala, trobila in tolkala.

23. aprila 2008 se bosta v četrtem abonmajskem koncertu predstavila Pihalni orkester Komen pod vodstvom Simona Perčiča in domači pihalni orkester. **Pihalni orkester Komen** je bil ustanovljen leta 1996 in ga sestavljajo

sedanji in bivši učenci glasbene šole Komen. Posveča se izvedbam originalnih kompozicij kot tudi priredbam različnih avtorjev.

Prejel je več zlatih odličij na državnih tekmovanjih, poleg tega pa se orkester udeležuje mednarodnih tekmovanj – na Flicorno d'oro, Riva del Garda je zasedel 2. mesto ter nagrado za najbolje izvedeno obvezno skladbo, na prestižnem »London wind bend festival« pa srebrno odličje. Orkester redno sodeluje pri izvedbi poletne-

ga glasbenega seminarja »Orkester kamp Izola«.

Ljubiteljem pihalne glasbe se torej obeta nova zanimiva abonmajska sezona, zato si pravočasno kupite abonmajske vstopnice.

Lanski abonenti jih lahko pri blagajni glasbene šole Velenje kupite **5. in 6. novembra**, novi abonenti pa od **7. do 16. novembra**. Vstopnice lahko rezervirate na telefon 041-921-816 ali na spletni strani www.popv.si.

Diana Janežič

ZLATA PLAKETA IN ŠE KOPICA NAGRAD

Pihalni orkester Premogovnika Velenje je v nedeljo, 21. oktobra, nastopil na mednarodnem tekmovanju v koncertnem igranju v Novem mestu. Nastopili so v umetniški kategoriji in odnesli vse nagrade.

Edini od vseh nastopajočih v vseh kategorijah so prejeli zlato plaketo za 93,1 osvojene točke in nagrado za najboljšo izvedbo obvezne slovenske skladbe - to je bilo delo Tomaža Habeta Arijja. Posebno nagrado jim je namenilo podjetje Panonija iz Odrancev, in sicer vikend paket za celotni orkester v hotelu Lipa in koncert v kulturnem domu Lendava. Poleg tega jim je podjetje Yamaha poklonilo klarinet.

Člani orkestra in dirigent Matjaž Emeršič so bili z nastopom zelo zadovoljni, zaslužijo pa si, seveda, vse čestitke!

VSE, KAR POČNEMO

Vse vpliva na klimo, v kateri delamo in živimo. Res vse, kar si zastavimo in delamo, odpuščamo drug drugemu, si postavljamo merila, se pogovarjamo ali molčimo, smo pametni, nespametni, se hvalimo ali koga pohvalimo, se lepo ali grdo obnašamo, izgubljam živce, ohranjamo dobro voljo, zapujemo drug drugemu, zmagujemo in izgubljam, si delamo probleme ali pa jih rešujemo. Velikokrat pa zgleda takole!

Bodi prvi, ki odpušča.

»Svoji ženi sem pripravljen vse odpustiti,« je rekel Primož prijatelju, »toda samo pod pogojem, da se ne vrne več.«

Lahko pa vas odpustijo tudi drugače!
»Šef, zakaj me hočete odpustiti? Saj nisem nič naredil!«
»Saj ravno zato!«

Postaviti si je treba najvišja merila. Dobra sodelavca sta se pogovarjala o dolžini njunih penisov.

»Moj je dolg 28 cm. Kaj pa tvoj?« je vprašal prvi.

»Moj pa 37!« je odgovoril drugi.

»Ja, s čim si ga pa meril?« se je začudil prvi.

»S toplomerom!«

Pomembna je zadnja beseda!

Mož in žena sta se sporekla in na koncu prerekanja je žena rekla: »Naj ti bo. Danes je zadnja beseda lahko tvoja. Opraviči se!«

Kdor nespametno ravna z denarjem, je nespameten tudi v drugih ozirih.

Mladenič se je z dekletom sprehajal po parku, zagledal klop in vprašal dekletke: »Ali bova počela neumnosti?«

»Ja!« mu je rekla.

»Pridi, bova razstavila klop!«

Vsakdo je rad pohvaljen.

»Zadnji teden sem čisto samostojen pri likanju perila,« se pohvali Pero.

»Kako pa je bilo pred tem?«

»Žena me je nadzorovala.«

Preveč hvale pa lahko škodi ...

»Vi ste eden naših najboljših delavcev,« šef pohvali Janeza. »Ne vem, kako bi brez vas. No, od prvega naprej bomo vseeno poskusili.«

Molk je včasih najboljši odgovor.

»Tone, kako naj ženi dopovem, da drugje še lahko seksam, doma pa nič več?«

»Najbolje bo, če molčiš, drugače še drugje ne boš več mogel.«

Kar je treba storiti, je najbolje storiti z veseljem.

Zdravnik je rekel pacientki, ki je želela shujšati: »Zjutraj, takoj ko vstanete, na tešče popijte nekaj kozarcev vode, za zajtrk pa si privoščite sok iz svežega sadja. Za vse ostale obroke pa

velja naslednje pravilo: nič osvežilnih pijač, nič kruha, nič močnatih jedi, nič mesa, nič mlečnih izdelkov?«

Ženska je zavzdihnila in vprašala: »Si lahko vsaj tu in tam posesam palec?«

Ne verjemi vsega, kar slišiš, ne potroši vsega, kar imaš in ne spi, kolikor hočeš. Ne sprejemaj nesprejemljivega obnašanja.

Ko sta se mladoporočenca pripeljala do hotela, v katerem naj bi preživljala medene tedne, je nevesta svojemu izbrancu rekla: »Dragi, obnašaj se do mene tako, kot da sva že dolgo poročena!«

»Prav, stara! Odnesi kovčke v recepcijo!«

»Jaz sem Bog v naši družini!« pa se sosedu hvali staroporočenec.

»Kako to misliš?«

»Vsi se obnašajo do mene kot, da me ni!«

Najboljše nasvete dobivamo od tistih, ki dajejo slab zgled.

Prijateljica vpraša prijateljico: »Mož me vedno sili, naj se v postelji obnašam kot pcestnica. Kaj mi svetuješ?«
»Kasiraj mu!«

Nikoli ne izgubi živcev, dobre volje in ključev svojega doma.

»Mar tvoj mož ob večerih še vedno kolovrati naokrog?«

»Ne, sem ga odvadila!«

»Kako pa?«

»Nekaj noči zapovrstjo sem ga, ko se je vrnil, z ljubečim glasom vprašala: »Jože, si ti?«

»Ne razmem.«

»Kako da ne? Mojemu možu je vendar ime Bogdan.«

Zaupati je treba vsem, a najbolje je zakleniti vrata.

»Šef, žalosten sem.«

»Ja zakaj pa?«

»Ker mi ne zaupate.«

»Kaj? Jaz vam ne zaupam? Kako da ne! Celo ključ od glavne blagajne sem vam pustil na vaši mizi!«

»Ja, to že, vendar ni bil pravi. Ta ključ ne odpira blagajne.«

Zmaguj brez bahavosti, izgublaj brez izgovorov.

Vinko in Mitja sta tekmovala v laganju in na mizo postavila vsak po en bankovec za tisoč evrov. Kdor se bo bolj zlagal, bo zmagal in zaslužil.

»Jaz sem se včeraj povzpел na grajski stolp, razprostrl roke in poletel na mestom!« je rekel Vinko.

»A, videl sem te!« je rekel Mitja in pograbil denar z mize.

Ne kaže zamenjati neprijetnosti z resničnimi problemi.

»No,« reče psihiater pacientki, »v čem je vaš zakonski problem?«

»Veste, moj mož si predstavlja, da je avto.«

»In koliko je star?«

»Šestdeset let.«

»Odpeljite ga na odpad in si kupite nov avto!«

Dobro se je poročiti z žensko, s katero se lahko pogovarjaš. Ko se bosta postarala, bo njena sposobnost za pogovor enako pomembna kot kate-rakoli druga.

Žena je rekla možu: »Danes sem veliko razmišljala o najinem včerajšnjem prepiru in ugotovila, da je bilo vse skupaj trapasto. Še posebno vse tisto, kar si rekel ti!«

»Kaj sta se z Mojco res razšla?«

»Res je. Nehal sem piti in kaditi, potem sva se pa razšla.«

»Pa vendar ne zaradi tega?«

»Ja, ravno zaradi pijače in cigaret. Dokler sem pil in kadil mi je stalno pridigala, kako to škoduje zdravju, kako pijača kvarno vpliva na najin odnos, kako s cigaretnim dimom uničujem svoja pljuča in onesnažujem zrak drugim. No, ko sem pa prenehal piti in kaditi se naenkrat nisva imela več kaj pogovarjati!«

Dekle pošlje v ženitno posredovalnico oglas: »Iščem visokega moškega športne postave, ki se lepo oblači, ne govori preveč in se z mano ne bo prepiral za vsako malenkost.«

Čez nekaj dni prejme odgovor: »Kaj menite o izložbeni lutki?«

Zbrala Dragica Marinšek

DUNAJ – EVROPSKO SRCE

V prvih dneh septembra je Dunaj postal evropsko srce. Kot vsako leto ob slovesu poletja je tokrat reka kardiologov, razstavljalcev, predstavnikov farmacevtskih firm ter proizvajalcev medicinskih diagnostičnih aparatov preplavila mesto. Zgodil se je evropski kardiološki kongres.

Kar 30.000 se nas je zbralo, od tega 25.000 kardiologov. Sejmišče, kjer so potekala predavanja, se je spremenilo v pravo mravljišče, hoteli so pokali po šivih in v metroju je bila nepopisna gneča.

Debel zbornik naslovov predavanj in plakatnih predstavitev, simpozijev ter okroglih miz je s svojimi 4.929 dogodki napovedoval izboren in pester strokovni dogodek, ki se ga vsako leto udeleži tudi vse več Azijcev in Američanov.

Brez pomoči računalnika bi si vsak dan znova težko napravil izbor in urnik zanimivih predavanj, ki jih je vredno slišati, saj predavanja hkrati tečejo v 23 dvoranah. V najboljšem primeru tako lahko poslušam le bore 4 odstotke predavanj, ostale pa poskušam dobiti na zgoščenkah ali na spletu. Prav naporno je vsak dan od 8.00 do 19.30 naprezati ušesa in oči ter tekati iz dvorane v dvorano.

Za kosilo vedno zmanjka časa, saj odmore izkoristim za ogledе aparatov, listanje nove strokovne literature in za izmenjavo mnenj s kolegi. Prav slednje je zelo dragoceno.

ZA CELO SLOVENIJO SMRTI VSAKO LETO

Človek se praviloma rodi zdrav in kar prehitro mu zaradi neustreznih življenjskih navad zdravje spolzi iz rok. Bolezni ateroskleroze s srčnim infarktom in možgansko kapjo so še vedno najpogostejši razlog zbolevanja in umiranja Evropejcev po 45. letu in Evropejk po 65. letu starosti.

Vsako leto tako v Evropi zaradi bolezni srca in žilja umre 1,9 milijona ljudi in s tem povzročijo za 169 milijonov

evrov stroškov, ki pa bi se jim lahko v veliki meri izognili. Zato je bil velik del strokovnih dogodkov namenjen prav preventivni kardiologiji.

Rezultati raziskave EUROPASPIRE III, ki so jo opravili v letu 2006 v 8 evropskih državah (sodelovala je tudi Slovenija) na 2.392 bolnikih, so razočarali, saj so slabši, kot so bili v predhodnih dveh študijah.

Pri zmanjševanju kajenja smo zatajili, saj ni pričakovanih rezultatov.

Rezultati ustrezne telesne aktivnosti in zdravih prehranjevalnih navad so nejasni.

Več je debelosti in sladkorne bolezni.

Pri obvladovanju visokega krvnega tlaka nismo bili učinkoviti in ni izboljšanja.

Na področju obvladovanja stresa ni narejenega skoraj nič.

0-3-5-140-5-3-0

Prav zato so preventivni kardiologi v zaključkih ponudili zmagovalno kombinacijo, ki jo velja upoštevati, če hočemo imeti zdravo srce in se izogniti morebitni možganski kapi ali srčnemu infarktu.

Številka 0-3-5-140-5-3-0 v sebi skriva jasno sporočilo:

0 – nič kajenja,

3 – vsak dan prehodimo 3 km ali zmerno telovadimo 30 minut,

5 – vsak dan 5 krat jemo sadje ali zelenjavo,

140 – sistolični krvni tlak ne sme biti višji od 140 mm Hg,

5 – vrednost skupnega holesterola ne sme biti višja od 5 mmol/l,

3 – vrednost LDL holesterola ne sme biti višja od 3 mmol/l,

0 – izogibati se moramo preveliki telesni teži in nastanku sladkorne bolezni.

Formula velja le za zdrave ljudi. Za ljudi z velikim tveganjem – tiste, ki so preboleli resno srčno žilno bolezen, imajo sladkorno bolezen ali ledvično okvaro, so številke bistveno nižje. Krvni tlak ne sme biti višji od 130 mmHg, celotni holesterol ne preseči 4,5 mmol/l in LDL holesterol ne 2,5 mmol/l. Celo več – idealno bi bilo imeti holesterol pod 4 in LDL holesterol pod 2 mmol/l.

PRENEHAJMO KADITI!

Strokovnjaki so prepričani, da je stroga prepoved kajenja v javnih prostorih pomemben korak pri preprečevanju srčno-žilnih bolezni.

Leto dni po uvedbi prepovedi kajenja v javnih bolnišnicah

Irske pokrajine Cork in Kerry ugotavljajo kar 14 odstotkov manj novih bolnikov s srčnim infarktom. Analize kažejo, da je število sprejemov v bolnišnico zaradi akutnega koronarnega sindroma ostalo na nižji ravni tudi v letih 2005 in 2006.

Povečana telesna teža in telesna neaktivnost sta še vedno sovražnika številka ena in težko ju bo premagati. Mladi se v povprečju premalo gibajo, njihova prehrana pa je praviloma neustrezna. Indeks telesne mase, ki kaže razmerje med višino in težo, ni najboljše merilo, zato ga zadnja leta kombinirajo še z merjenjem obsega trebuha.

Ob hujšanju, ki temelji le na zmanjševanju vnosa kalorij in ne na povečani telesni aktivnosti, sicer izgubimo telesno težo, a žal le na račun izgube mišične mase. Res je, da smo lažji, a v telesu imamo preveč maščob.

Trebušna debelost velja za tihega ubijalca. Po podatkih WHO znaša normalen obseg pasu pri ženskah 80 cm in pri moških 94 cm. Diagnozo debelosti postavimo, ko obseg ženskega trebuha preseže 88 in moškega 102 cm.

ZDRAVO SRCE

Osrednja tema kongresa pa je bilo srčno popuščanje. Številne bolezni, predvsem visok krvni tlak, ishemična bolezen srca, okvare zaklopk in vnetni procesi, vodijo v vse slabšo črpalno sposobnost srčne mišice. V Evropi se za to obliko bolezni vsako leto zdravi približno 10 milijonov bolnikov. Štiri leta po postavljeni diagnozi umre kar 50 odstotkov bolnikov. Bolezen ima tako slabšo prognozo kot nekatere oblike raka.

Poleg številnih zdravil je pogosto potrebna transplantacija srca. Napredovanje bolezni je mogoče upočasniti in tudi dovolj dobro obvladovati. Ključ do uspeha je redna individualno prilagojena telesna aktivnost.

Spremembe presnove v skeletnem mišičju pomembno prispevajo k zvečanju telesne zmogljivosti in bolnikom omogočajo kakovostno življenje. Le tretjina koronarnih bolnikov ima dostop do programov kardiološke rehabilitacije in preventive, kar bi lahko pomembno prispevalo k vzpostavljanju ustreznih sprememb življenjskega sloga pri ogroženih posameznikih.

Vsi moramo biti redno telesno aktivni. Poleg vaj za gibčnost in elastičnost, moramo izvajati tudi vaje za vzdržljivost, moč in ravnotežje.

Prisotnost periferne arterijske bolezni (PAB) pri starostnikih je močan in neodvisen dejavnik tveganja za smrt. V raziskavi getABI so sledili 6.880 bolnikov, starih vsaj 65 let, ki so bili obravnavani v 344 ambulantah splošne medicine. Bolniki s simptomatsko periferno arterijsko boleznijo so bili v povprečju pogostejše kadilci in so pogostejše kot bolniki iz drugih dveh skupin utrpeli koronarni ali možgansko žilni dogodek.

PAB je razmeroma razširjena pri starostnikih, obravnavanih v osnovni zdravstveni dejavnosti in je močan neodvisni napovednik umrljivosti. Presejanje z merjenjem gleženjskega indeksa je enostavna metoda, izvedljiva v vsaki splošni ambulanti. Vrednost gleženjskega indeksa je dober napovednik tveganja za srčno-žilne dogodke in smrt.

Po koronarni premostitveni operaciji zaradi koronarne bolezni srca večina bolnikov ponovno doživi koronarni do-

godek. Operacija dolgoročno sicer zmanjša stopnjo umrljivosti, ki se 15 let po operaciji močno približa umrljivosti v populaciji, vendar pa še vedno predstavlja zgolj blažilno zdravljenje kronične napredujoče bolezni. Bolnike so v povprečju sledili 29 let.

Neodvisni napovedni dejavniki tveganja za smrt so bili starost, večžilna koronarna bolezen, prizadetost glavne leve koronarne arterije in zmanjšan iztisni delež levega prekata. Skupna pričakovana doba preživetja po prvi koronarni premostitveni operaciji je znašala 17,6 let: za enožilno 21,4 let, za dvožilno 18,8 let in za trožilno koronarno bolezen 15,4 let.

Motnja erekcije je označevalec generalizirane aterosklerotične bolezni in dejavnik tveganja za ishemično bolezen srca. Preiskovanci z ugotovljeno boleznijo venčnih arterij so bili v primerjavi s tistimi brez ugotovljenih sprememb venčnega žilja v povprečju starejši, pogostejše so imeli sladkorno bolezen, motnja erekcije je pri njih trajala dalj časa, najvišja hitrost pretoka krvi v penilnih arterijah pa je bila manjša. Pomagajo zdravila, še najbolj pa tudi tukaj pomaga sprememba življenjskega stila in zopet: ustrezna prehrana, dobro obvladan stres, urejena sladkorna bolezen in krvni tlak ter redna telesna aktivnost.

Kljub sodobni tehnologiji, kjer večrezinski CT vse bolj pridobiva na vrednosti, in nekaterim spremenjenim terapevtskim pristopom, pa se za uspešno preprečevanje in dobro zdravljenje bolezni srca in žilja vse bolj in bolj obračamo k preventivi. Odločilno nam bo pomagala zmagovita kombinacija 0-3-5-140-5-3-0.

Želim, da postane naša redna vsakodnevna spremljevalka in nam pomaga ohranjati zdravo srce in žile.

prim. Janez Poles, dr. med.-internist

MAROKO IN VISOKI ATLAS (1)

Odločitev, da obiščemo Maroko, Atlas, puščavo, deželo trgovcev, ljudi vseh barv in kultur – Arabce, Berbere, Beduine, Tuarege - je bila sprejeta že lani na potovanju po Balkanu. Pot v Maroko nas je zadnji teden v septembru vodila z avtobusom do Benetk in nato z letalom prek Pariza do Casablance.

Kraljevina Maroko leži na skrajni zahodni strani severne Afrike, imenovane tudi Mala Afrika, Maghreb. Razprostira se ob Sredozemskem morju in Atlantskem oceanu, ki služita kot naravni meji. Na jugu meji na špansko Saharo, vzhodno pa na Alžirijo.

Šteje 35 milijonov prebivalcev. Lani je praznoval 50. obletnico osamosvojitve izpod francoske oblasti. Da so pustili Francozi močan pečat, je videti iz dvojezičnih napisov v arabščini in francoščini. Uradni jezik je arabščina, večina govori dialekt in berberščino. Francoščina je močno razširjena po vseh področjih in se je v šolah učijo kot drugi tuji jezik.

Pred prihodom Berberov so Maroko v različnih zgodovinskih obdobjih zasedali Rimljani, Bizantinci, Španci, Portugalci. Z osvojitvijo Arabcev in uvedbo islama konec 8. stoletja Šerifa Moulay Idrissa se začena zgodovina Maroka. Po njegovi smrti je njegov sin Idriss II. osnoval prvo kraljestvo Maro-

ka. Zdaj ji kraljuje Mohamed VI.

V Maroku je 20-odstotna brezposelnost, gospodarska rast je med 6-9 odstotkov letno. BDP je okrog 4.600 ameriških dolarjev.

Tu ni socialnega in zdravstvenega zavarovanja v našem smislu. Zdravnik postavi diagnozo, zdravlila mora bolnik plačati sam, če ni zavarovan. Zavarovanje ima samo 30 odstotkov prebivalstva, zaposlenega v glavnem v državnem sektorju.

CASABLANCA, RABAT, MEKNES

Casablanca nam postreže s svojo največjo znamenitostjo mošejo Hasana II. Z vsemi objekti skupaj premore 9 ha površine. Minaret je visok 200 m. Sprejme 20.000 moških in 5.000 žensk. Je tretja največja za Meko in Medino. Prelepa mozaična obdelava površin je v značilni zeleni barvi islama.

Casablanca je gospodarsko središče

Maroka, medtem ko je Rabat politično središče države. Predmestje Rabata šteje 2 milijona, medtem ko mesto 1,5 milijona prebivalcev. Tukaj je sedež kraljeve in cerkvene oblasti. Pretežna večina prebivalstva je islamska, manjšina je katoliške veroizpovedi. Na približno 18 ha skupne površine na osrednjem delu stoji Kraljevska palača Mohameda VI. Vzorno urejene zelenice in cvetje vzdržujejo z namakalnimi sistemi. Področje je močno policijsko varovano.

Če želite prevoz s taksijem, imate na voljo mali taksi, fiat uno za dve osebi, in veliki taksi, mercedes za 5 oseb. Cena bencina je podobna kot pri nas.

Meknes je konec 17. stoletja postalo glavno mesto dežele oziroma prvo kraljevsko mesto. Povezano je z življenjem enega najmočnejših maroških kraljev Moulaja Ismaila. Blaginja takratnih časov še danes odseva na številnih spomenikih: kraljeva kašča, mestno obzidje, Mavzolej Moulaya Ismaila, medina, trg El Hdim. Lep primerek kasbe oziroma trdnjave predstavlja mesto Meknes, eno izmed vladarskih mest, zgrajeno v 11. stoletju, obdano z 32 km obzidja. V njem je bila konjušnica za 12.000 konjev, ki jih je oskrbovalo 30.000 črnih sužnjev. Za popestritev dneva si privoščimo še sprehod po tržnici, ki nudi očem in čutom vse, kar si srce zaželi. Kakšno neprijetno vonjavo omili vejica dišeče poprove mete, ki je tu vsesplošno cenjeno zelišče. Mesto je znano tudi po najlepših mestnih vratih Severne Afrike, ki se imenujejo Bab El Mansour.

UNIVERZITETNO MESTO FES

Fes je eno največjih srednjeveških mest na svetu, zgrajeno leta 808. Je

najstarejše kraljevsko mesto, ponaša pa se tudi z najstarejšo univerzo na svetu. Upravičeno si zasluži status kulturnega, verskega in intelektualnega središča države. V državi je skupaj 24 univerz.

Je pisano in živahno. Stari del se imenuje Medina, novi del pa je bil zgrajen v času protektorata. Tu so gradili upravne zgradbe. Del starega mesta Fes el Bali je Unesco leta 1976 dodal v seznam svetovne dediščine. Ozke ulice z labirintsko zasnovo so polne trgovcev in trgovnic z raznovrstnim orientalskim blagom. Za neuglednimi vrati v obzidju se skrivajo prelepe palače, delavnice, prodajalne preprog. V muslimanskem svetu je poudarek na zasebnosti, ki je obrnjena navznoter. Tržnica je bogato založena. Tu najdemo strojarne kož, delavnice preprog, tkalnice rut in ostalega blaga. Ulice vrvijo od množice ljudi. Nekaj osličev in mul, ki prenašajo tovor, še povečuje gnečo ozkih ulic. Zaradi naravnih virov, kot so glina in bogate zaloge mineralov, je močno razvito lončarstvo in izdelava keramike. Vse je izdelano ročno v mozaični tehniki. Maroko je

tretji največji proizvajalec fosfatnih gnojil na svetu. Palače in mošeje premorejo bogato okrašeno arhitekturo. V Fesu so znamenita Modra vrata, četrt Andalusia, kjer je kraljevska palača, mellah, nekdanja židovska četrt, lončarski predel.

Področje Fesa je rodovitno, ima 200 mm padavin letno. Tu so tudi igrišča za golf. Področje predstavlja planota na višini 1300 m, kjer so tudi sadovnjaki na nadmorski višini 800 do 1300 m.

Na poti prek Srednjega Atlasa se ustavimo v univerzitetnem mestu Ifrane. Je visokogorsko letovišče in smučarsko središče na nadmorski višini 1600 m. Kot da smo v drugem svetu. Zgradili so ga Francozi v alpskem slogu. Prijetna svežina, bujno cvetje dajejo vtis prazničnosti in nekega posebnega miru.

Na poti občudujemo cedrove gozdove. Cedra raste na višini nad 1700 m do 2800 m. Ima mehak les, priročen za obdelavo, ki ga ne napadajo črvi in je vsesplošno uporaben v stavbeništvu. Poleg Jordanije je Maroko največji pridelovalec cedrovine. Tudi

plutovci in pridobivanje plute predstavljajo znaten delež v gospodarstvu, prav tako hrast in tuja.

Pokrajina postaja vse bolj pusta, rdeča, hribovita. Cesta je v dobrem stanju. Promet je bolj redek. Ob cesti vidiš črne šotore Beduinov, črede ovac in koz. Na obronkih razne trdnjave. Na prehodu Srednjega Atlasa v Visoki Atlas na višini 1900 m se nahaja Midelt, ki mu sledi Er Rachidia, ki mu pravijo tudi vrata v Saharo.

Pot nas je vodila skozi dolino Ziz, kjer smo se sprehodili po oazi datljevih palm in občudovali bujno rastje poljščin in domiselni namakalni sistem. 40 odstotkov vsega prebivalstva v Maroku se ukvarja s kmetijstvom.

Na tem področju živijo neustrašni in svobodni beduini. Ustanovili so nekakšno vojaško postojanko in kraj poimenovali Erfoud. Maroko ima profesionalno vojsko od leta 1983. Je pomembna oaza na jugu Maroka. Od tod je dobro izhodišče za obisk saharskih sipin Merzouga.

O saharskih sipinah pa v prihodnji številki Rudarja.

Zinka Moškon, foto Franc Maršnjak

VEČ KOT LE ODBOJKA

Začelo se je leta 1978. Bili so časi elektroiger - športnih in družabnih srečanj podjetij v elektrogospodarstvu. Rudnik lignita Velenje je imel veliko moških ekip v vseh panogah, a skoraj nobene ženske.

Zato so se zbrala dekleta, da bi predstavljala podjetje kot ženska odbojkarška ekipa. Ostalo je zgodovina, ki jo je v soboto, 20. oktobra, obujalo okoli 30 nekdanjih in sedanjih odbojkaric. Bi verjeli, da jih je skupaj na seznamu za vsa leta 93?

Ko omenimo odbojkarice Premogovnika Velenje, moramo v isti sapi omeniti **Ivana Hrastnika**, dušo in gonilno silo ženske odbojke v našem podjetju. Sam je med odbojkarice prišel kot trener na prošnjo Jožice Peterlin. »Pojma nisem imel o odbojki, še manj o treniranju žensk,« je v prvem stavku dejal Ivek, kot ga vsi kličejo. »Zato so mi prve nasvete dali Janko Kugonič in drugi kolegi. Moji športi so takrat bili košarka, nogomet, šah (!).

Pa smo začeli. Sprva nisem razmišljal o tem, da bo trajalo 28 let, zato imam »šihthno knjigo« šele od leta 1982 dalje. A iz nje je razbrati, da se je med od-

bojkaricami izmenjalo 93 deklet in da smo se srečali več kot 1.500 krat!« Najprej je šlo za udeležbo na elektroigrah, potem za redno rekreacijo, nato za nastope na različnih turnirjih in za prestižne zmage nad odbojkarškimi ekipami v lokalnem okolju. Vsa leta pa je šlo tudi za mnogo več kot le za odbojko.

Stkala so se življenjska prijateljstva, dekleta so rastla, se naučila prenašati poraze in se boriti za zmago.

Vse to pa koristi pri vseh nalogah v življenju, je prepričan Ivek: »Naša srečanja so bila mnogo več kot le učenje in igranje odbojke. Skozi poraze in zmage smo zoreli, po treningih smo se družili v pogovoru, reševali smo težave drug drugega, po tekmah smo se veselili uspehov in jokali ob porazih. Zgodb je nešteto, veselih in žalostnih.«

Predvsem vesele zgodbe so dekleta

obujala v soboto. Najprej so preživele odbojkarško popoldne v telovadnici osnovne šole v Pesju, potem so se preselile v svoje priljubljeno gostišče v bližini, ki jih je gostilo dolga leta po treningih. Veselju ob ponovnem srečanju ni bilo konca, tudi v verzih so se spominjala skupnih doživetij. Tistih, ko so začele igrati in spoznavati odbojko, tistih, ko so iz deklet postajale žene, matere, zato odšle iz ekipe in se vračale, vztrajale, dobivale nove, mlade članice. Nekatere so ostale zveste odbojki in tej družini dolga leta.

Iz prve generacije je **Marjetica Mastnak**, ki potrjuje vse besede svojega trenerja. »Zelo lepe spomine imam na naša odbojkarška leta. Ob odbojki smo se razgibale, sprostile, se trudile za rezultate na tekmah, predvsem pa smo se rade družile, pogovarjale, postale smo prijateljice. Dobre smo bile, na elektroigrah smo redno osvajale

Ivan Hrastnik

medalje in pokale na turnirjih. Odbojka nas je združila za dolga leta in zelo sem vesela, da smo se znova dobile. Včasih smo vse bile sodelavke, potem pa nas je življenje popeljalo na različna pota, v različna podjetja. Zato se z nekaterimi skoraj ne srečamo več.«

ENTUZIAZEM JE PREMALO

Konec 80. let prejšnjega stoletja je razpadel SOZD, zaposleni so se razdelili po različnih podjetjih in za zelo vzorno organizirano in množično podprto področje športa in rekreacije je bil to hud udarec. Ivan Hrastnik, ki je bil takrat zaposlen v ESO, sedaj pa dela v HTZ IP, je svoje odbojkarice zbral v ekipi Yes, premogovnikove odbojkarice pa so trenirale naprej. Vendar prejšnjih časov ni bilo več in jih tudi ni sedaj, ko že nekaj let deluje športno društvo. Iveku je žal, da se ob vseh strokovnjakih za odbojko ne najde nekdo, ki bi znova prevzel treniranje ženske odbojke in spet popeljal dekleta na turnirje.

Gotovo je razlog tudi v tem, da se danes nobenega športa ne da več iti zgolj z entuziazmom, voljo, odrekanjem, s pripadnostjo podjetju, prostovoljnimi prispevki in prostovoljnim delom. Sponzorjev pa te vrste amaterski šport ne zanima.

Tudi mladih očitno ne. **Jože Grubelnik**, eden od začetnikov rekreacije v tedanjem RLV, je zdaj že upokojen, a je že zadnjih nekaj let službe pri športnem društvu ugotavljal, da množičnosti v rekreaciji ni več, da je mlajše sodelavce težje pritegniti vanjo kot nekoč.

Marjetica Mastnak

»Minili so časi ligaških tekmovanj v rokometu, malem nogometu, košarki, odbojki, smučanju. Enostavno ni dovolj udeležencev. K sreči uspevajo še preventivna rekreacija in posamezne aktivnosti športnega društva v sklopu projekta Skrb za zdravega delavca. Spremenil se je način življenja, čeprav, ali pa prav zato, danes zelo poudarja-

Jože Grubelnik

mo pomen zdravega načina življenja, pomen gibanja. Včasih so v večini podjetij imeli organizirano področje rekreacije, danes so športna društva le v Slovenskih železnicah, Gorenju in Premogovniku Velenje,« je svoja ugotavljanja podkrepil Jože.

Diana Janežič

USPEŠEN NASTOP VELENJSKIH ATLETSKIH VETERANOV

V italijanskem mestu Riccione je od 4. - 15. septembra potekalo 17. svetovno veteransko prvenstvo v atletiki. Tekmovanja so se udeležili tudi trije velenjski veterani in se uvrstili takole!

Otmar Fijavž je v teku na 100 m v skupini od 45 do 50 let zasedel 43. mesto od skupno 108 uvrščenih tekmovalcev.

Bogdan Makovšek in Bogdan Podpečan sta nastopila v hoji na 5.000 m. Makovšek je v skupini od 45 do 50 let zasedel 22. mesto med 40. nastopajočimi, Podpečan pa je bil v skupini od 35 do 40 let, žal, diskvalificiran.

Naslednje leto bo evropsko prvenstvo v atletiki za veterane v Ljubljani, kar bo vsekakor velik izziv za vse tri tekmovalce.

KOLESARSKI ŠPORTNI DAN PO GORENJSKI

Bil je lep sončen jesenski vikend 24. septembra, tudi napoved za ponedeljek je bila še lepa. S sodelavcem Ivom sva se odločila, da si narediva športni dan z gorsko kolesarsko turo po Gorenjski.

In tako je bilo. Že ob pol petih zjutraj sva krenila z avtom iz Slovenj Gradca proti Kranjski Gori, kjer sva nameravala štartati. Po dobrih dveh urah in pol vožnje sva prispela v Kranjsko Goro. Po dobrem zajtrku sva ob 8.00 štartala na nadmorski višini 800 m proti Trbižu, mimo mejnega prehoda Rateče z Italijo pri skromnih 6 stopinjah nad ničlo. In že po nekaj 100 metrih se je pokazal čudovit pogled na vrhove gora, obsijane z jutranjim soncem. Dober tempo te hitro segreje, čeprav se temperatura ni dvignila vse do 10. ure, ko sva se zopet vrnila v Slovenijo na mejnem prehodu Predel (1.156 m). Sledil je spust na 1.050 m, kjer sva zavila proti Mangartu, nato pa je sledil vzpon v dolžini 12 km na nadmorsko višino 2.045 m, kakor daleč se lahko pride z avtomobili in s kolesi. Temperatura je bila vseskozi okoli 10 stopinj, vreme pa lepo in jasno, brez oblačka.

Celotno pot proti Mangartu se razprostira nepopisno lep razgled na slovenske gore, še posebej, kadar so obsijane s soncem in rahlo pokrite s

svežim snegom.

Okoli 12. ure prisopihava do vrha, narediva posnetek za spomin, sledi pa okrepčilo za lažje nadaljevanje zastavljene poti, za kar se peš povzpneva še nekoliko višje, saj ob lepem razgledu tudi malica bolj paše.

Ob 13. uri sledi spust po isti poti nazaj v dolino, nato pa vožnjo nadaljujeva proti Bovcu skozi Log pod Mangartom, kjer so bile pred leti katastrofalne poplave s plazovi. Tik pred Bovcem na nadmorski višini 460 m zavijeva proti Vršiču. Temperatura zraka je v dolini bolj znosna - okoli 21 stopinj. Po nekaj kilometrih rahlega vzpona ob reki Soči si v gostišču ob cesti privoščiva skodelico prave turške kave, da dobiva moči še za en vzpon, ki naju čaka čez nekaj kilometrov.

Na 800 metrih višine se začne še en močan vzpon čez gorski prelaz Vršič, ki je dolg 12 km. Med potjo se ustaviva pri spomeniku Juliusa Kugyja in občudujeva vrhove okoliških gora, na katere sedaj sije pozno popoldansko sonce. Vzpon se nadaljuje, bližava se vrhu, sonce je vedno nižje in posta-

ja vse hladneje. 3 km pod vrhom se sonce povsem skrije za gore in temperatura je kar naenkrat spet samo 10 stopinj. Ob 17.30 doseževa vrh prelaza Vršič na nadmorski višini 1.611 m. Za nama je prevožen 101 km.

Na hitro se topleje oblečeva in brž v dolino. Seveda tako hitro tudi ne gre, saj je strmo, tlakovano in zelo ovinkasto. Tudi Rusko kapelico je treba še pogledati, narediti kak posnetek za spomin, nato pa naprej proti Kranjski Gori mimo jezera na levi strani do parkirnega prostora, kjer sva pustila avto.

Cilj je dosežen ob 18. uri, pri 12 stopinjah, po prevoženih 115 km, 7 urah na kolesu, s premagano skupno nadmorsko višino 2.800 metrov.

Športni dan je uspel, duši sta zaradi videnih lepot naših gora potešeni, zadnjici in noge pa rahlo utrujene. Pa nič zato. Drugo leto pa spet, mogoče še koga prepričava, da nama bo delal družbo!

Vtise zapisal: Jože Kimperk,
sodeloval: Ivo Lužnik

BOŽIČ V KRANJSKI GORI

Vabljeni v Kranjsko Goro na aktivni oddih od 21. do 27. decembra, v hotel Larix, Grand hotel Prisank, hotel Alpina ali APP Vitranc.

Cena programa za 3- ali 6-dnevni aktivni oddih

Cena polpenzion v hotelu na osebo na dan - Larix	46,20 €
Cena polpenzion v hotelu na osebo na dan - Prisank	44,10 €
Cena polpenzion v hotelu na osebo na dan - Alpina	35,70 €
Najem APP Vitranc - za 2-4 osebe na dan	58,10 €
Najem APP Vitranc - za 2-5 oseb na dan	67,90 €

Cena hotelske nastanitve vključuje:

- samopostrežni zajtrk,
- samopostrežno večerjo,
- neomejeno kopanje v bazenu hotela Kompas, Aqua Larix,
- prost vstop v fitnes v večnamenski športni dvorani Vitranc,
- prost vstop v Zabaviščni center Korona (žetoni v vrednosti 4 EUR),
- brezplačni avtobusni prevoz od hotela Špik do Kranjske Gore (v času odprtja hotela Špik).

Doplačila za hotelske storitve:

- turistična taksa, prijava in zavarovanje 1,50 EUR na osebo/dan,
- enoposteljna soba 16 EUR,
- samopostrežno kosilo 12 EUR.

Cena apartmajske nastanitve vključuje:

- najem apartmaja,
- uporabo posteljnine, brisač,
- neomejeno kopanje v bazenu hotela Kompas, Aqua Larix,
- prost vstop v fitnes v večnamenski športni dvorani Vitranc,
- prost vstop v Zabaviščni center Korona (žetoni v vrednosti 4 EUR),
- brezplačni avtobusni prevoz od hotela Špik do Kranjske Gore (v času odprtja hotela Špik).

Obe ceni vključujeta tudi aktivnosti v telovadnici (košarka, odbojka) in slavnostno večerjo (najemniki apartmajev jo doplačajo).

Način plačila v treh mesečnih obrokih z odbitki od plače.

Prijave do 16. 11. 2007.

Športno društvo želi vsem svojim članom prijetne decembrske dni.

ŠPORTNO DRUŠTVO VABI

UDELEŽENCI KOLESARSKE TRANSVERZALE ...

... ki ste oddali izpolnjeni kartonček opravljene transversale, se zglasite na sedežu športnega društva do 20. novembra.

NAKUP SMUČARSKIH VOZOVNIC:

Člani športnega društva lahko naročite smučarske vozovnice za Golte, Roglo in Kope do 26. oktobra na sedežu športnega društva.

REZERVIRAJTE SI ČAS:

- Vadite plesni korak, kajti bliža se »**3. zaključni ples športnega društva**«, ki bo 8. decembra v večnamenski dvorani v Vinski Gori! Več informacij bomo objavili kasneje!
- Tecite, bliža se »**4. tek sv. Barbare**«, ki bo v nedeljo, 2. decembra. Več informacij bomo objavili kasneje!
- Pripravite svoje najmlajše za »**božični tečaj smučanja**«, ki bo od 25. do 28. decembra na smučišču Golte.
- Namažite smuči, saj 28. decembra bomo spet pripravili »**zaključek leta na smučeh**« za ljubitelje belih strmin.

RAZPORED TELOVADNIC ZA SEZONO 2007 – 2008

DAN	TERMIN	KRAJ	PANOGE	OBRAT
Ponedeljek	16.00 – 19.00 17.00 – 19.00 20.00 – 21.30 19.00 – 20.00 20.00 – 21.30	ŠCV nova telovadnica TEŠ OŠ Šalek Glasbena šola ŠCV stara telovadnica	Rokomet, odbojka, nogomet Kegljanje Badminton Vadba z avtogenim treningom Organizirana vadba	Za zaposlene PS PV Za zaposlene PS PV Za člane ŠD Za članice ŠD Za zaposlene PS PV
Torek	18.00 – 20.00 18.00 – 19.30 18.15 – 20.15 19.00 – 21.00 19.00 – 20.30 17.30 – 19.00 19.15 – 20.15 16.00 – 17.00	OŠ Šalek Vinska Gora OŠ Pesje Rdeča dvorana OŠ Dobrna OŠ Gorica OŠ A.A.- avla Rdeča dvorana	Badminton Košarka-nogomet Odbojka Namizni tenis Košarka, odbojka, nogomet Odbojka Pilates vadba, aerobika Nogomet	Za člane ŠD Za zaposlene PS PV Za zaposlene PS PV Za člane ŠD Za člane ŠD Za zaposlene PS PV Za članice ŠD Reševalci
Sreda	17.00 – 19.00 18.30 – 20.00 18.00 – 20.00	ŠCV nova telovadnica OŠ Šalek Topolšica	Nogomet Odbojka Odbojka	Za zaposlene PS PV Za zaposlene ženske PS PV Za zaposlene PS PV
Četrtek	17.00 – 18.00 19.30 – 21.00 18.30 – 20.00 19.30 – 20.30 19.15 – 20.15	Mrož-bivši TO OŠ Gustav Šilih ŠCV stara telovadnica OŠ Bratov Letonja OŠ Gorica	Streljanje Rekreacija Košarka Košarka Pilates vadba, aerobika	Za člane ŠD Za zaposlene ženske PS PV Reševalci Za člane ŠD Za članice ŠD
Petek	19.30 – 21.30 19.00 – 21.00	OŠ Livada Rdeča dvorana	Košarka Plezanje	Za zaposlene PS PV Za člane ŠD
Sobota	19.00 – 20.30	ŠCV rdeča telovadnica	Rekreacija	Za člane ŠD

URNIK VELJA OD 1. 10. 07 DO 30. 4. 2008. VSAK SE REKREIRA NA LASTNO ODGOVORNOST!

HOJA NA 2 KM

Športno društvo je v sodelovanju z zdravstvenim domom Velenje znova organiziralo jesensko testiranje s hojo na 2 kilometra. V soboto, 13. oktobra, se je okoli Škalskega jezera podalo 47 članov športnega društva, pridružili pa so se jim tudi člani in članice nove skupine Šole hujšanja, ki bodo v treh mesecih poskusili odložiti nekaj kilogramov ter se naučiti zdravega načina prehranjevanja in življenja. Testiranih je bilo 20 moških in 25 žensk. Merjenje krvnega tlaka, sladkorja in holesterola je pokazalo, da je bila srednja vrednost holesterola pri moških 5,0 mmol/l in pri ženskah 5,12 mmol/l (priporočena vrednost do 5,2 mmol/l). Srednja vrednost krvnega sladkorja pri moških je bila 6,0 mmol/l in pri ženskah 5,3 mmol/l (priporočena vrednost od 3,5 do 5,5 mmol/l). Povprečna vrednost krvnega tlaka je bila pri moških 136/86 mmHg in pri ženskah 140/85 mmHg (priporočena vrednost do 140/90 mmHg). Povprečni indeks telesne mase je bil pri moških 27 in pri ženskah 27,8, kar pomeni, da so bili udeleženci v povprečju malo pretežki. Povprečna vrednost fitnes indeksa pa je bila pri moških 97,8 in pri ženskah 95,16, da so bili povprečne fizične kondicije.

Organizatorji so bili veseli »povratnikov« oziroma rednih udeležencev testa hoje, še bolj pa tistih, ki so se testiranja udeležili prvič.

Spomladi se preizkusimo znova!

Diana Janežič

ZAHVALA

OB IZGUBI NAŠEGA DRAGEGA OČETA, DEDA
IN PRADEDA

EDA FERENČAKA

SE ISKRENO ZAHVALJUJEM PREMOGOVNIKU
VELENJE IN SINDIKATU ZA DAROVANO CVETJE
TER RUDARSKI GODBI IN ČASTNI STRAŽI.

V IMENU ŽALUJOČIH SVOJCEV
VNUK PRIMOŽ VEDENIK

ZAHVALA

OB SMRTI MAME

ILINKE PANIČ

SE ZAHVALJUJEM SODELAVCEM ZA IZRAŽENA
SOŽALJA IN DENARNO POMOČ.

NOVAK PANIČ

ZAHVALA

OB IZGUBI DRAGEGA OČETA

MARTINA ANŽEJA

SE ISKRENO ZAHVALJUJEVA SODELAVKAM IN
SODELAVCEM PRAVNE IN KOMERCIALNE SLUŽ-
BE IN VSEM DRUGIM SODELAVKAM IN SODE-
LAVCEM ZA IZREČENA SOŽALJA, DAROVANO
CVETJE IN SVEČE TER ZA SPREMSTVO OČETU
NA NJEGOVI ZADNJI POTI.

SREČKO ANŽEJ IN ANICA SALMIČ

ZAHVALA

OB SMRTI MOJEGA OČETA

IVANA OVČJAKA

SE ISKRENO ZAHVALJUJEM VSEM, KI STE NAM
V TEŽKIH TRENUTKIH NUDILI PODPORO, IZRE-
KLI SOŽALJA TER DAROVALI CVETJE IN SVEČE.
HVALA TUDI PEVCEM, ČASTNI STRAŽI, GODBE-
NIKOM IN GOVORNIKU DRAGU KOLARJU ZA
BESEDE SLOVESA.

JANKO OVČJAK

ZAHVALA

OB TRAGIČNI IZGUBI DRAGEGA SINA IN
BRATA

JANKA ŠEGULE

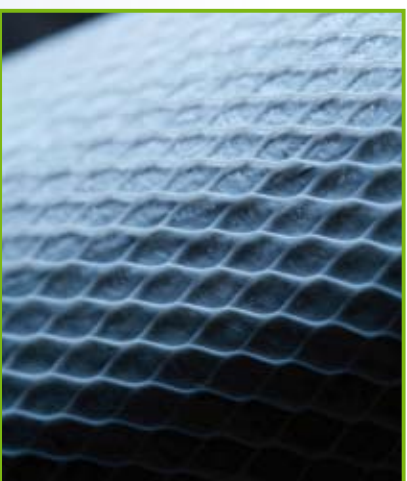
SE ZAHVALJUJEM SODELAVCEM IZ PROIZVO-
DNJE IN HTZ TER SINDIKATU ZA DAROVANO
CVETJE, IZREČENA SOŽALJA IN DENARNO PO-
MOČ TER ZA ŠTEVILNO SPREMSTVO NA NJE-
GOVI ZADNJI POTI. HVALA TUDI DRAGU KO-
LARJU ZA POSLOVILNE BESEDE.

OČE JANKO, MAMA ALENKA, BRAT DEJAN

AquaVallis

Filtracijski sistemi AquaVallis - 99,999999% zaščita pred virusi in bakterijami.

Odstranjujejo tudi: klor, pesticide in težke kovine.

AquaVallis

HTZ Velenje I.P., d.o.o.

Program AQUAVALLIS

Partizanska cesta 78

3320 Velenje

Peter Hudournik

E: peter.hudournik@rtv.si

T: 03 899 62 81

M: 031 725 905

Robert Krenker

E: robert.krenker@rtv.si

T: 03 899 62 83

M: 041 37 37 82

Za zaposlene v Premogovniku Velenje in vseh povezanih družbah nudimo 5% popust ter možnost obročnega odplačevanja

(do 5 obrokov z odbitki od plače).